

"SƏS" qəzeti mənim
ürün ən əxiz qəzətdir

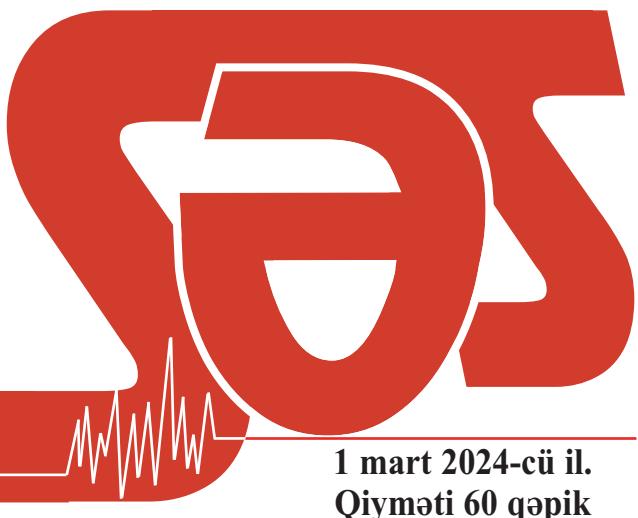
XİN: "Avropa Parlamentinin
hesabatı Azərbaycana qarşı
aparılan qarayaxma kampaniyasının
tərkib hissəsidir"

3

Nº 040 (6965)

Erməni diplomatiyasının və təbliğat maşınının **PARTLAYAN SABUN KÖPÜYÜ**

**Sensasiya: Əli
Kərimli səhvini
etiraf etdi**

14

Azərbaycan sülh prosesinə sadıqdır

Yeni Azərbaycan
Partiyasının nümayəndə
heyəti Türkiyəyə səfər edib

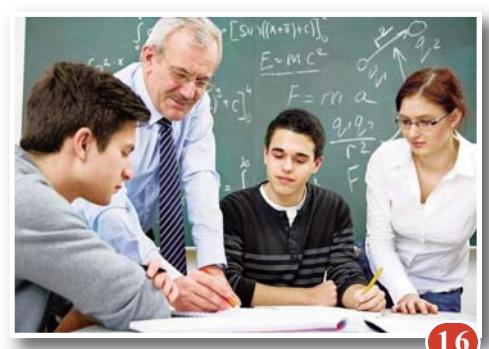

3

Evimizi necə baha
qiymətə sataq?

Kişi müəllimlər niyə
qeybə çəkililib?

**Şok
(g)E(yi)NDİRİM
kampaniyası**

11

Azərbaycanın Avropada ən vəcib siyasi-iqtisadi tərəfdaşlarından biri olan Almaniya əl-verişli coğrafi mövqeyinə, zəngin təbii resurslarına və demokratik inkişaf səviyyəsinə görə Cənubi Qafqazın lider dövlətinə çevrilmiş ölkəmizlə əməkdaşlığın daha da dərinləşməsinə maraq göstərir. Etibarlı tərəfdaş kimi münasibətlərin ildən-ile inkişaf etdirilməsi istiqamətində ciddi addımlar atılır. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra ölkəmizlə Almaniya arasında diplomatik münasibətlər qurulmuşdur. Ötən müddət ərzində, diplomatik münasibətlərin yaranmasından sonra Azərbaycan və Almaniya arasında əlaqələr mütəmadi olaraq inkişaf edib.

Tarixi dövrdə nəzər salsaq görərik ki, Prezident Heydər Əliyevin 1-4 iyul 1996-ci il tarixdə Almaniya Prezidenti Roman Herzogun dəvəti ilə bu ölkəyə rəsmi səfəri zamanı ölkələr arasındaki əməkdaşlığın xüsusiyyətləri aydın şəkildə müzakirə edilib, siyasi, iqtisadi və elmi texniki əməkdaşlıq sahəsində beş müqavilə imzalanıb. Keçən illər ərzində Almaniya ilə Azərbaycan arasında müdafiə, siyasi təhlükəsizlik, terrorizmə qarşı mübarizə sahəsində uğurlu əməkdaşlıq aparılıb.

Ulu Öndərin siyasi kursunun davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 24-26 avqust 2004-cü ildə Almaniya Prezidentinin dəvəti ilə bu ölkəyə rəsmi səfər edib ve ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin inkişafı, qarşılıqlı siyasi əlaqələrin veziyyəti, regional və beynəlxalq məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Bu və ya digər rəsmi səfərlər ölkələr arasında olan əlaqələrin möhkəmlənməsinə təsirini göstərib. Ölkəmizin Avropanın enerji təminatının şaxələndirilməsində, TAP, TANAP kimi nəhəng enerji layihələrinin həyatə keçirilməsində, eləcə də "Şərq tərəfdaşlığı" Proqramında mühüm rol oynaması elbəttə ki, Almanyanın ölkəmizə marağının artmasına rol oynayıb. Həm Almaniya, həm de Avropa İttifaqı üçün tərəfdaş olan Azərbaycan Almanianın və Avropa İttifaqının enerji təchizatı üçün böyük potensiala malik olan ölkəyə çevrilib.

Fevralın 28-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Alman İqtisadiyyatının Şərq Komitesinin sədri Mixael Harmsin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etməsi əlaqələrin davamlığının təzahürüdür. Görüş çərçivəsində ikitərəfli əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi haqqında fikir mübadiləsi aparılıb. Nümayəndə heyətinin Azərbaycana səfərinin əsas məqsədlərindən biri də ölkəmizlə əməkdaşlıqla maraqlı olduqlarını nümayiş etdirməkdən ibarətdir. Almaniya biznes dairələri və şirkətləri böyük töhfələrini verməye hazırlıdır.

Dövlətimizin başçısı alman iş adamları ilə ötən il Berlində, bu yaxınlarda isə Münxendə keçirdiyi görüşlərini məmənunluqla xatırlayaraq, indi də böyük nümayəndə heyətinin iqtisadi əməkdaşlığın gündəliyinin müzakirəsi üçün Azərbaycana səfər etməsinin önemini qeyd edib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Münxen Təhlükəsizlik Konfransında iştiraki və forum çərçivəsində keçirdiyi çoxsaylı görüşlər ölkəmizin beynəlxalq aləmdə artan yeri və rolunun diqqətəkən ifadəsidir. Bu görüşlər dövlətimizin başçısının şəxsi nüfuzunun da parlaq göstəricisidir. Qürurvericidir ki, Azərbaycan liderinin beynəlxalq aləmdə yüksək nüfuzu Azərbaycanımızın da çəkisini yüksəldir. Münxen Təhlükəsizlik Konfransı Azərbaycan üçün, kifayət qədər uğurlu platformadır.

Almaniya Federativ Respublikasının Azərbaycandakı səfiri Ralf Horlemin Prezident İlham Əliyevin Münxen səfəri zamanı Almaniya Kansleri ilə keçirdiyi görüşlərinin təessüratı altında olduqlarını bildirib. O, eyni zamanda, Azərbaycan və Ermənistən xarici işler nazirlərinin görüşünün bu gün Berlində keçirilməsindən məmənunluqlarını ifa-

Azərbaycan sülh prosesinə sadıqdır

de edib və ölkəsinin sülh prosesini konstruktiv şəkildə dəsteklədiyini vurğulayıb.

AZƏRBAYCAN DÜNYADA QЛОBAL PROBLEMLƏRİN HƏLLİNDƏ FƏAL İŞTİRAK EDƏN VƏ BUNA ƏMƏLİ TÖHFƏLƏR VERƏN ÖLKƏ KİMİ QƏBUL OLUNUR

COP29 və Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi və edəcəyi digər qlobal tədbirlər ölkəmizin dünyada nüfuzunun böyük dərəcədə artdığını göstərir. Prezident İlham Əliyevin də andiçmə mərasimində qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan artıq lokal səviyyədə fealiyyət göstərən dövlət deyil, dünyadan müxtəlif bölgələrində fəal tərəfdaşlığı təşviq edən, etibarlı tərəfdaş kimi qəbul olunan, dünyada qlobal problemlərin həllində fəal iştirak edən və buna əməli töhfələr verən ölkə kimi qəbul olunur.

Görüş çərçivəsində COP29-un keçiriləcəyi bu ildə sülh müqaviləsinin imzalanmasına nail olmaq üçün bir imkan yarandığı vurğulanıb. Bu da öz növbəsində sabitlik, iqtisadi inkişaf, əmin-amanlıq baxımından çox önemlidir. Azərbaycanın dünyadan en böyük və mühüm dövlətlərətərəfən tədbirlərindən biri olan COP29-a 2024-cü ildə ev sahibliyi etməsi Prezident İlham Əliyevin növbəti tətənəli qələbəsidir. Bu, Qoşulmama Hərəkatına sədrliliyimiz və Təhlükəsizlik Şurasına üzvlüyüümüzən sonra xarici siyasetimizin en böyük uğurudur. Eyni zamanda, son zamanlar Azərbaycana qarşı çirkin kampanya aparan bəzi dairələrə tutarlı cavabdır.

Dünyanın müxtəlif dövlətlərinin marağının Azərbaycana artması ölkəmizin siyasi gücünə, iqtisadi inkişafına, sülhsevər dövlət olmasına əsaslanır. Müstəqillik tariximizdə ölkəmizin etibarlı tərəfdaş olması, təhlükəsizliyə, sabitliyə verdiyi töhfələrin məntiqi nəticəsidir.

Böyük nümayəndə heyətinin Azərbaycana səfərinin yüksək qiymətləndirən dövlətimizin başçısı iqtisadi sahənin ikitərəfli münasibətlərimizdə həmisi mühüm rol oynadığını deyərək, bunu əlaqələrimiznə yaxşı göstəricisi kimi deyərləndirib. Prezident İlham Əliyev keçən il Berlinə səfəri zamanı Almaniya Kansleri ilə görüşündə əlaqələrimizin geniş gündəliyinə daxil olan məsələlərin, o cümlədən iqtisadi əməkdaşlıq məsələlərinin müzakirə olunduğu qeyd edib. Eyni zamanda, Kansler Şoltsun təşəbbüsü ilə bu yaxınlarda Münxendə Ermənistən baş naziri Nikol Paşinyanla keçirilən görü-

şün sülh prosesinə dinamizm gətirilməsi baxımından önemini vurğulayıb. Bununla yanaşı, Almaniya tərəfinin təklifi ilə xarici işlər nazirləri arasında Berlində görüşün keçirilməsinin də Azərbaycan tərəfindən dəstekləndiyini bildirib. Belə ki, Almaniya qonşuluğunda yerləşən, necə deyərlər, alovun üstüne benzin tökən və Ermənistəni öldürəcü silahlarla təchiz edən Fransadan fərqli olaraq sülh prosesində neytrallıq nümayiş etdirir.

"BU GÜN İKİLİ STANDARTLAR BİR SIRA BEYNƏLXALQ INSTITUTLAR, O CÜMLƏDƏN AVROPA İTTİFAQI ÜÇÜN ADI HALA ÇEVRİLİR"

"Beynəlxalq hüququn normaları bizim tərifimizdədir", - deyən Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, ölkəmizin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü təmin etməsi ilə bağlı bizi hər hansı günahlandırma cəhdəri tamamilə əsassız və qərəzlidir. Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin etməkən bağlı digər ölkələrin atlığı addımlardan fərqli addımlar atır. Dövlətimizin başçısı təessüf hissi ilə qeyd edib ki, bu gün ikili standartlar bir sıra beynəlxalq institutlar, o cümlədən Avropa İttifaqı üçün adı hala çəvrilir. Bu baxımdan, Cozef Borrelin qeyri-adekvat bəyanatları Azərbaycanı çox məyus edib. Dövlət başçısının bildirdiyi kimi, əvvələ, onun bu bəyanatları heç bir reallığı eks etdirmir və beynəlxalq hüququn normalarına ziddir. İkincisi, Azərbaycan tərəfi bu bəyanatları ölkəmizə qarşı pərdələnmiş təhdid kimi qiymətləndirir. Belə ki, Borrel bildirib ki, Azərbaycan Ermənistəna hücum edərsə, bunun acı nəticələrini görecək.

Məlumdur ki, Ermənistən silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin tərkisələrə edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, işgaldan azad edilmiş ərazilərə qayıdan dinc əhalisi, habelə bərpa-quruculuq işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilər və hərbi qulluqçularımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması və Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya quruluşunun bərpa edilməsi məqsədilə Azərbaycan Ordusu ötən il sentyabrın 19-da bölgədə lokal xarakterli antiterror tədbirlərinə başladı. Düşmən ağ bayraq qaldıraq təslim oldu. Bununla da Azərbaycanın

bütün ərazilərində Konstitusiya quruluşu bərpa edilib.

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan sülh prosesine sadıqdır. Mehəz biz ikinci Qarabağ müharibəsi başa çatıqdən sonra sülh danışçıları təşəbbüs ilə çıxış etdi. Əslində, biz sülh yolu ilə həllin beş əsas principini işləyib hazırladıq və sülh müqaviləsinin mətninin layihəsini təqdim etdi. Beləliklə, biz əger sülh istəmirikse niyə bunların hamisini hazırlamışq?

İki dövlət arasında münasibətlərin yaradılması üçün baza prinsiplərinə dair təklifi vasitəcılər tərəfindən Ermənistəna təqdim edilib:

- Dövlətlərin bir-birlərinin suverenliyi, ərazi bütövlüyü, beynəlxalq sərhədlərinin toxunulmazlığı və siyasi müstəqilliyini qarşılıqlı şəkildə tanıması;

- Dövlətlərin bir-birlərinə qarşı ərazi iddialarının olmamasının qarşılıqlı təsdiqi və gələcəkdə belə bir iddianın qaldırılmayacağına dair hüquqi öhdəliyin götürülməsi;

- Dövlətlərarası münasibətlərdə bir-birlərinin tehlükəsizliyinə hədə təretməkdən, siyasi müstəqillilik və ərazi bütövlüyünə qarşı hədə və gücdən istifadə etməkdən, habələ BMT Nizamnaməsinin məqsədlərinə uyğun olmayan digər hallardan cəkinmək;

- Dövlət sərhədinin delimitasiyası və demarkasiyası, diplomatik münasibətlərin qurulması;

- Nəqliyyat və kommunikasiyaların açılışı, digər müvafiq kommunikasiyaların qurulması və qarşılıqlı maraq doğuran digər sahələrdə əməkdaşlığın qurulması.

"BİZ İSTƏR ƏRAZİ BÜTÖVLÜYÜNÜN BƏRPASI, İSTƏR İQTİSADI GÜNDƏLİYİMİZLƏ BAĞLI ÖZ XALQIMIZIN, ÖLKƏMİZİN RİFAHI NAMİNƏ İŞLƏR GÖRÜRÜK"

Dövlətimizin başçısı bildirib ki, əger bir ərzində nümayəndə heyətimizin hüquqları bərpa olunmazsa, biz Avropa Şurasından tamamilə çıxmamızı barədə məsələyə ciddi şəkildə baxa bilərik. Prezident İlham Əliyev bir məsələni de təessüf hissi ilə qeyd edib ki, Almaniya mətbuatında Azərbaycan guya azadlıqların təmin olunmadığı, insanların öz fikirlərinə görə hebs olunduğu, diktatorun hökm sürdüyü despotik bir ölkə kimini təqdim edilir. "Bu, tamamile yalandır və mən bundan təessüf hissi keçirirəm", - deyən Prezident İlham Əliyev bunu həmin yazarların müəlliflərinin özlerinin də yaxşı bildiğini vurğulayıb və qeyd edib ki, Azərbaycanda bir neçə ildir fəaliyyət göstərən Almaniya səfəri də ölkəmizdə gedən proseslərin şahididir. Azərbaycan haqqında bilərkəndən çox menfi təessürat yaradılır. Dövlətimizin başçısı "Bütün bunlar bizim həyata keçirdiyimiz işlər mane ola bilərmi? Xeyr! Biz istər ərazi bütövlüyünün bərpası, istər iqtisadi gündəliyimizlə bağlı öz xalqımızın, ölkəmizin rifahi namine işlər görürük", - deyə bildirib.

Azərbaycanın özünü təmin edən ölkə olduğunu qeyd edən dövlətimizin başçısı onu da vurğulayıb ki, ölkəmizdə gedən proseslər və həyata keçirilən işlər Azərbaycanın normal həyatını təmin edir. Kimsə bizim inkişafımıza töhfə vermək istəyirəsə biz minnətdər olarıq. Bu olmazsa biz yenə də təessüflənməyəcəyik.

Azərbaycanın xarici siyaseti ölkənin milli təhlükəsizliyinin etibarlı təminatıdır. Müasir dövrde dünya siyasetində dəyişikliklərin baş verdiyi, bəzən ədalətə, bəzən də ikili standartlara əsaslanan yanaşmaların müşahidə olunduğu bir dövdə Azərbaycanın müstəqil siyaset həyata keçirək, dəyişməz mövqeyini sərgiləyir.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

XİN: "Avropa Parlamentinin hesabatı Azərbaycana qarşı aparılan qarayaxma kampaniyasının tərkib hissəsidir"

"Ölkəmizə qarşı müd-deaların əks olun-duğu "Ümumi xarici və təhlükəsizlik siyasetinin həyata keçirilməsi haqqında illik hesabatı" qətiyyətlə pisləyir və rədd edirik." AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadə Avropa Parlamentinin Xarici Əlaqələr Komisi tərəfindən hazırlanmış "Ümumi xarici və təhlükəsizlik siyasetinin həyata keçirilməsi haqqında illik hesabatı" üzrə qəbul edilmiş qətnaməyə mü-nasibətində bildirib.

A.Hacızadə vurğulayıb ki, Azərbaycana qarşı aparılan qarayaxma kampaniyasının tərkib hissəsi olan, bütün faktların təhrib olunduğu, böhtən xarakterli və tamamilə əsəssiz bu müdde-lər Avropa İttifaqının ümumi xarici və

tehlükəsizlik siyasetinin geleceyinə dair ciddi suallar yaradır.

"Təəssüf ki, xarici və təhlükəsizlik siyasetinə dair dayaz yanaşmanın əksi olan bu hesabat, həm de Avropa Parlamentinin üzvlərinin populist siyasetin əsiri olduğunu, həmçinin regionumuzla bağlı düzgün strateji yanaşma inkişaf etdirməkdən nə qədər uzaq olduğunu göstərir.

Bəyanatlarında ərazi bütövlüyü və

suverenliyə hörməti aşlayan Avropa İttifaqının bir qurumu olan Avropa Parlamentinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı nümayiş etdirdiyi bu hörmətsizlik, ölkəmizin öz suveren ərazilərində heç bir məlki əhalinin hədəf alınmadığı antiterror tədbirlərini pisləməsi və ərazilərimizdə separatlılığın və Ermənistanın keçmiş işgalçılıq siyasetinin təşviq olunması bir daha göstərir ki, Avropa Parlamenti üçün beynəlxalq hüquq və Avropa İttifaqının maraqları yox, parlament üzvlərinin şəxsi maraqları üstünlük təşkil edir.

Nə qədər ki, Avropa İttifaqı öz qurumlarında baş verən bu özbaşinalılığa son qoymayacaq, təsisatın xarici və təhlükəsizlik siyaseti beynəlxalq mü-nasibətlər sisteminde öz utopik yanaşmalarının əsiri olmaqdə davam edəcəkdir", - deyə Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi qeyd edib.

Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndə heyəti Türkiyəyə səfər edib

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budagovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Türkiyənin Xarici İşlər naziri Hakan Fidanın dəvəti ilə qardaş ölkəyə səfər edib.

YAP nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikası Prezidentinin himayədarlığı əsasında bu ölkənin Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən təşkil edilən "Böhranlar dönməndə diplomatiyanı öne çıxarmaq" mövzusunda keçirilən III Antalya Diplomatiya Forumunda iştirak edəcək.

Səfər çərçivəsində nümayəndə heyətinin bir sıra gö-rüşəri də nəzərdə tutulub. YAP nümayəndə heyətinin tərkibinə Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan-Türkiyə dostluq qrupunun üzvü Ramil Həsən və partiyanın Mərkəzi Aparatının informasiya texnologiyaları və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdürü Nurlan Qələndərov daxildir.

Fransa prezidenti Emmanuel Makron üçün həm daxili, həm də ardıcıl uğursuzluqların onu təqib etdiyi dünya arenasında öz nüfuzunu bərpa etmek vacibdir. O, Rusiyani düşmən və xarici siyasetdə uğursuzluqlarının başlıca təqsirkarı kimi görür və Fransa liderinin Ermənistanı da Parisin təsiri altına salmaq cəhdəleri buradan qaynaqlanır. Makronun Rusiya ordusuna qarşı Ukrayna Silahlı Qüvvələrinə dəstək məqsədilə Ukraynaya Fransa hərbi kontingentini göndərməyə hazır olması barədə bəyanatının səbəbləri də bu amillərlə bağlıdır. Sonra onun üçün tamamilə gözənlənilmədən Azərbaycanın Fransa keşfiyyatçıları şəbəkəsinin ifşası ilə bağlı casus qalmaqla baş verdi ki, bu da Makronun imicinə heç də müsbət təsir göstərmədi. Hələ rəsmi Bakının Yelisey sarayı ilə hər hansı siyasi əlaqələri dayandırması faktını demirəm, bu, həm də şəxşən Makronun sıfətine vurulan möhkəm sillə oldu və onun səsini "Köhne dünyada" olmasa da, bütün İslam aləmində eşitdilər. Bu cür çağırışlara cavab vermək lazımdır və Makron Ermənistən timsalında nəfəsi kəsilmiş ata mərc qoşaraq bunu etməye çalışır, çünki onun başqa çərəsi yoxdur. O, hər yerdən qovulub."

Bu fikirləri AZƏRTAC-a rusiyalı tarixçi-qafqazunas, tarix elmləri nami-zədi Oleq Kuznetsov bölüşüb.

Agentliyin müsahibi deyib: "İrvan ile Parisin hazırlı oyunbaşlığı mənə daha çox yüngül, heç bir öhdəliyi olmayan laqqırtı kimi görünür. Hərbi və hərbi-texniki əməkdaşlıq, ordunun yenidən silahlanması barədə səhəbetlər hələ ki, ilkin danışqlar səviyyəsindən o tərəfə keçmir, hətta niyyət protokolları da imzalanır. Hələ hər hansı real sazişlərin bağlanması demirəm. Ermənistənə onlarla fransız zirehli keşfiyyat-müşahidə maşınlarının tədarükü hələ erməni ordusunun yenidən silahlanması demək deyil, belə ki, onlardan asanlıqla polis tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində də istifadə etmək mümkündür. HHM sistemlərinin tədərükün isə, mətbuatdakı xəbərlərdən de bildiyim qədər, Fransadan Ermənistəna göndərilmesi texirə salınır, çünki Paris analoji silahların Ukraynaya verilməsi üzrə NATO-nun qarşısında götürdüyü öhdəlikləri yeri-ne yetirə bilir. Görünür ki, Makron fransız silahlarını almağa hazır olduğunu bəyan edən Ermənistənən hesabına Ukraynanı silahlandırmış istəyir. Belə olan şəraitdə kim kimi axmaq yerine qoyduğu tamamilə anlaşılmazdır".

Karbohidrogen ehtiyatları ilə zəngin olan Azərbaycanın Qarabağ uğrunda döyüşmək

Rusiyalı ekspert: "Çarəsiz qalan Makron Ermənistən timsalında nəfəsi kəsilmiş ata mərc qoşmağa məcbur olub"

Üçün öz or dusunu sı fırdañ yaratmaq prosesinə əsrin dördəbərini sərf etdiyiñi xatırladan O.Kuznetsov vurğulayıb ki, təbii sərvetlərə görə daha kasib olan Ermənistəna öz silahlı qüvvələrini sıfırından dirçəltməyə heç də bundan az vaxt lazım olmayıcaq. Bu, hətta beynəlxalq dəstək və diasporun maliyyə yardımı ilə olsa belə. "Bu məsələdə əsas məqam müvafiq ideoloji aşılama ilə yeni mühərbiyənin əsgərinə əvəriləcək yeni nəsil gənclərin yetişdirilmesi prosesidir və bu, ən azı 10-15 il çəkəcək. İndi Ermənistən herbi, mənəvi və ideoloji cəhətdən əzikdir və ona görə də Azərbaycanla istənilən silahlı münaqişə onu daha da böyük dövləti-siyasi degradasiyaya sürükleyəcək. Ermənistən rəhbərliyində sağlam düşünceli, ayıq başlı adamlar olsa, bu vəziyyətin ciddiliyini

dərk etməyə bilməzler. Buna görə də, mənim fikrimcə, Paşinyanın Parisə qarşı bütün tələsik demarşları və saltoları, Makronla quçaqlaması, həm onun, həm de Fransa lideri üçün xarici siyaset hədəflərindən daha çox daxili siyasi məqsədlər daşıyır", - deyə ekspert bildirib.

Onun sözlərinə görə, Robert Koçaryanın oğlunun Ermənistən Milli Assambleyasına deputat seçilməsi ilə parlamentdə əsl anti-Paşinyan müxalifətinin formallaşmasına başlanılıb və Ermənistən parlament respublikası olduğunu nəzəre alsaq, o zaman bu fakt ciddi problem yaradır. Burada baş nazir Nikol Paşinyanın ölkədə hakimiyyətini

qoruyub saxlamaq üçün Qərbə doğru, şəx-sən Makronun qarşısında reveranslar etməsi də mühüm rol oynayır.

Rusiyalı tarixçi qeyd edib: "Yeri gelmiş-kən, mənim fikrimcə, eyni səbəb Ermənistən hökumətinin başçısının Azərbaycanın tələbi ilə konstitusiya isləhatının aparılmasına belə asan razılıq verməsini şərtləndirib, mən hələ təxminən dörd il əvvəl Ermənistən qonşusuna ərazi iddialarına istinadla bunu deyirdim. Əger Paşinyan yalan danışmırsa, onda martin 1-də İrevanda ölkə Konstitusiyasının yeni variantını hazırlayacaq konstitusiya məclisi toplanmalıdır idi. İndi Ermənistəndən çox yaxın gələcəkdə respublikanın hansı formada olacağı tamamilə məlumat deyil - ister parlament, ister prezident, isterse də parlament-prezident olsun. Düzü-nü deməliyik: Paşinyan hıyləgər və çevikdir, o, Azərbaycanın təhdidlərini yerinə yetirmək adı altında isləhatlar nəticəsində hakimiyyə-

tini dəha da gücləndirmək üçün ölkənin siyasi strukturunu tamamilə yenidən forma-laşdırıb bilər. Bütün kartlar onun əlinindədir".

Ekspert, eyni zamanda, kimin indi kimə dəha çox - Paşinyanın Makrona və ya Makronun Paşinyana lazımd olduğunu söyləmək də çətinlik çəkib.

O.Kuznetsov sonda deyib: "Görünür, onların hər ikisi indi öz oyularını oynayır, düş-dükleri məglub vəziyyətdən layiqli çıxış yolu tapmaq üçün az qala "pasodob" rəqsini edirlər. İlk sonuna kimi onlardan hansının digərinə olan marağını dəha tez itirəcəyini görmək maraqlı olacaq. Çünkü onları artıq şəxsi maraqlan başqa heç nə birleşdirmir".

"Avropanın özü separatizmə qarşı mübarizə apararkən Parlamenti fərqli mövqə göstərir"

Avropa Parlamentinin fevralın 28-də "Ümumi təhlükəsizlik və müdafiə siyasetinin həyata keçirilməsi" ilə bağlı qəbul etdiyi illik hesabatda Azərbaycanla bağlı əksini tapmış qərəzi məqamlar qəbul olunmazdır. Ermeni lobbisinin, anti-azerbaycançı merkezlerin yuvusuna çevrilmiş Avropa Parlamenti dövlətimizin ərazilərini işgaldən azad etməsini, Qarabağ ərazisində öz suverenliyini təmin etməsini, separatizmin kökünü kəsməsini həzm edə bilmir. Biz görürük ki, Avropanın özündə separatizmə qarşı mübarizə aparılınca Avropa Parlamenti fərqli mövqə nümayiş etdirir. Beynəlxalq hüquq normali bütün dövlətlər üçün bərabərdir. Bu təşkilatın məsələyə fərqli yanaşmaq cəhdleri yolverilməzdir". Bu fikirləri SİA-ya Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitesinin sədr müavini Sevinc Fətəliyeva deyib.

Deputat bildirib ki, Ermenistanın 30 illik işğalı dövründə Avropa Parlamenti bu ölkənin işgalçı siyasetini pisləyən qətnamələr qəbul etməyib, əksinə "insan hüquqları" bəhanəsi ilə Azərbaycana qarşı sənədlər qəbul edib: "Ötən ilin oktyabr ayında isə bu qurumda işgalçı Ermenistanın baş nazirinin yüksək seviyyədə qarşılıklıması isə əsl gerçəklilikləri ortaya qoymuş oldu. Hansı ki, Paşinyan məhz 44 günlük müharibə zamanı ermənilər tərəfindən Gəncədə törədilmiş terror hadisəsinin ildönümü zamanı - 17 oktyabr tarixində çıxış etmişdi. Yəqin ki, bu tə-

saduf deyil, Avropa Parlamenti ilə Ermenistanın düşünülmüş addımı idi. Bu faktlar göstəri ki, Avropa Parlamenti bu müharibə cinayətlərini törətmış Ermənistana həmrəyidir".

Millet vəkilinin sözlerine görə, bu gün Avropadakı islamofobiya, dini dözümsüzlik, müəyyən dairələrin maraqlarının və ambisiyaların həyata keçirilməsi hər kəsə bəllidir: "Avropa Parlamentinin üzvləri siyasi korrupsiyaya qurşanıb ermənilərə lobbiçilik edərək iki standartlardan çıxış edirlər. Belə olan halda, onlar kimdənse nəyisə tələb edə bil-

məz. Müharibə cinayətləri törətmış Ermənistani müdaifə etmək, bu ölkənin başçısına yüksək "qonaqpərvərlik" göstərmək və onuna həmrəylik ifadə etmək, əslində, bu ölkənin cinayətlərinə dəstək vermək demekdir. Bununla da, Avropa Parlamenti bir daha gerçek simasını nümayiş etdirmiş oldu".

"Bütün bunların fonunda Avropa Parlamentinin hesabatında Azərbaycana qarşı

sanksiyalar, enerji layihələrini dayandırmağı tələb etmək cəfengiyatdan başqa bir şey deyil. Azərbaycan beynəlxalq hüquq qarşısında, üzv təşkilatlar qarşısında öz öhdəliklərini layiqincə yerinə yetirir. Lakin bu, heç kimə Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmaq hüququnu vermir. Azərbaycanın Prezidenti dövlətin və xalqın maraqlarının qorunması istiqamətində uğurlu siyaset heyata keçirir. Biz bütün dövlətlər və beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığı manipulyasiya əsasında deyil, yalnız bərabər hüquq əsasında qura bilərik. Heç bir təşkilat ölkəmizle dikte dilində danışa bilməz. Avropa Parlamentinin hesabatındaki məqamlar da heç bir əhəmiyyət daşıdır. Artıq Azərbaycan Parlamenti Avropa Parlantine məsələ ilə bağlı etirazını bildirib. Milli Məclisin bəyanatında qeyd olunduğu kimi, görünən budur ki, Avropa Parlamenti artıq Fransanın anti-Azərbaycan siyasetini aşkar şəkildə mənimsemib, Makron və Borrel kimi "siyasetçilər"in konkret məqsədlərə xidmət edən düşüncələrini özünə siyasi xətt kimi seçib. Bu düşüncələri sülh, təhlükəsizlik və demokratiya səyəri ilə pərdələməkdən isə çəkinmirlər. Avropa Parlamenti başa düşməlidir ki, daha evvel qəbul etdiyi qətnamələr kimi,

bu sənəd də Azərbaycan üçün kağız parçasından başqa bir şey deyil. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi heç kim tərəfindən şübhə altına alına bilməz. Heç kim Azərbaycana təzyiq göstərə bilməz", -deyə Sevinc Fətəliyeva vurğulayıb.

Leman Sərraf

"Azərbaycan sülhün, əmin-amanlığın, qarşılıqlı əməkdaşlığın tərəfdarıdır"

Azərbaycan öz müstəqilliyini əldə etdiğindən sonra Almaniya ilə münasibətlərin daim yaxşılaşdırılmasına səy göstərmış və demək olar ki, son illərdə bu əməkdaşlıq daha da gəmişləndirilmişdir." Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar Siyaset Komitəsinin sədr, millət vəkili Tahir Rzayev deyib.

Komitə sədrini vurğulayıb ki, bir çox məsələlərin - iqtisadi, siyasi, mədəni tədbirlərin birgə keçirilməsində yaxşı nümunələr mövcuddur və sözsüz ki, bu da alman və Azərbaycan xalqının gelecek inkişaf üçün çox vacibdir, çünki Almaniya Avropanın aparıcı, iqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş dövlətlərindən biridir və Azərbaycanın bu dövlətlə əlaqələrin genişləndirilməsinə böyük önəm vermesi tesadüfi deyildir.

"Son aylarda, xüsusən erməni təcavüzkarları üzərində tarixi qələbəmiz təmin edildikdən, anti-terror tədbirləri uğurla həyata keçirildikdən sonra Avropa ölkələrinde anti-Azərbaycan təbliğatı genişlənmiş və ölkəmizə qarşı münasibətlərde mənfi istiqamətdə dönüş yaranmışdır. Bu prosesdə Almanianın siyasi dairələri də yaxından iştirak etmişlər və çox təessüflər olsun ki, Azərbaycan əleyhinə yalan, şantaj xarakterli beyanatların verilməsinə əsaslar yaratmışlar. Ancaq son günlərdə Almanianın hakim dairələri reallliqlər dərk edərək, Azərbaycana qarşı münasibətdə müəyyən qaydada dönüş etmişlər. Bu baxımdan üstərefli görüşün keçirilməsi müsbət dəyərləndirilə bilər və bu görüşdə Almaniya neytrallıq göstərmışdır. Sözsüz ki, bu neytrallığın nümayiş etdirilməsi xalqımız tərəfindən müsbət qiymətləndirilir və insanlar bunu Fransa ilə heç cür müqəsət etmirlər. Çünkü Fransa bu gün açıq-əşkar şəkildə Azərbaycana düşmən mövqeyindədir. O, təcavüzkar Ermənistani müharibəyə səsleyir, işgalçı ölkəyə silah-sursat gönderir, öz hərbçilərinə bu ölkədə təribatların hazırlanmasına cəlb edir. Almaniya isə bu hallardan tamamilə uzaqdır və Avropa siyasetçiləri, eləcə də almaniyalı parlamentarilər rəsmi dairələr artıq dərk edirlər ki, Azərbaycanla diktə, təsir dili ilə danışmaq mümkün deyil. Avropada anti-Azərbaycan siyaseti bu gün davam etsə də, yaxşı haldır ki, Almaniya öz səhvle-

zimdir.

Bu günlərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevlə Alman İqtisadiyyatının Şərqi Komitəsinin sədrı Mixael Harmsin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyeti ilə görüşdə məhz bu məsələlərə böyük önem verilmiş və münasibətlərin yaxşı məcraya yönəldilməsindən məmənluq duyulduğu bildirilmişdir. Cənab İlham Əliyev həmin görüşdə bir daha səsləndirmişdir ki, Azərbaycan sülhün, əmin-amanlığın, qarşılıqlı əməkdaşlığın tərəfdarıdır. Çünkü Azərbaycan uzun illər, 32 il erməni təcavüzü altında torpaqlarımızın inlədiyi bir vaxtda heç bir Avropa ölkələrindən, xüsusilə de ATƏT-in Minsk Qrupuna rəhbərlik edən Fransadan, ABŞ-dan və Rusiyadan münaqışının nizama salınması, həll olunması istiqamətində lazımi tədbirlər görülməsinin şahidi olmuşdur. Azərbaycan iqtisadi cəhətdən inkişaf edən, dünyada öz mövqeyi olan və bu gün dünyasının bir çox ölkələri ilə əməkdaşlığı möhkəmləndirən, Avropanın enerji təhlükəsizliyindən yaxınlaşdırma rol oynayan bir ölkə kimi dünyasının əksər ölkələri ilə əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsində maraqlıdır. Eləcə də Almaniya ilə əlaqələrin genişləndiriləcək hər iki dövlət üçün, xalqların xöşbatlıy üçün və Prezidentimiz də bunu dəfələrlə qeyd etmişdir. Sözsüz ki, Almaniya rəsmi təcavüzkarların çatdırılması, naliyyətlərimizin təsdiq olunması, haqqımızın, ədalətimizin təmin edilməsidir. Bu görüşdə səmərəli keçmişdir və sözsüz ki, Azərbaycan cəmiyyəti belə görüşləri yüksək qiymətləndirir və dövlət rəhbərəmiz qarşıya qoyduğu vəzifələri dəyərləndirməklə barəbar, görüşlərin səmərəliliyinin artırılmasına və əlaqələrin genişləndirilməsinə böyük önəm verir", deyə Tahir Rzayev bildirib.

Inam Hacıyev

Tələbə hansı hallarda təhsil ödənişindən azad olunur? EKSPERT AÇIQLADI

Azərbaycanda bir sıra istisna hallarda ödənişli əsaslarla təhsil alan universitet tələbələri ödənişdən azad edilir. Bəs bu hansı tələbələrə şəmil edilir? Tələbə hansı hallarda ödənişdən azad olunur? Mövzu ilə bağlı SİA-nın suallarını təhsil eksperti Rizvan Fikrətəliyev cavablandırıb. Onun sözlerinə görə, ödənişli qəbul olub, lakin bəzi həssas məqamlara görə bir qrup tələbələrin təhsil ödənişi dövlət tərəfindən qarşılanır: "Bu məsələ Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyi ilə tənzimlənir. Buraya mecburi köçkü statusu olan, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüğünün, müstəqilliyinin və Konstitusiya quruluşunun müdafiəsi zamanı əlil olmuş və Azərbaycan Respublikasının azadlığı, suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olan, herbi əməliyyatla əlaqədar itkin düşən və məhkəmə tərəfindən olmuş elan edilən vətəndaşların uşaqlarının, şəhid ailəsinin üzvləri, her iki valideyni vəfat etmiş 18 yaşınadək olan şəxslər, hər iki valideynin həməyəndən məhrum olmuş uşaqlar, bir valideyni vəfat etmiş və o biri valideyni I və II qrup əlil olan 18 yaşınadək şəxslər və s. aid edilir. Lakin burada sui-istifadə hallarına da yol verilir. Namızəd ödənişli qəbul olsa belə ödənişsiz oxuyacağını bildiyi halda ixtisas seçimi zamanı toplaşdıgı baldan yuxarı olan yalnız ödənişli yerləri yazır. Bu da həmin ixtisas istiqaməti üzrə yaxşı netice göstərənlərə ədalətli yanaşma deyil. Bu mənada, belə hallarda nəzarət və müəyyən məhdudiyyətlərin tərəfdarıyam".

Ekspert bildirib ki, təhsil haqqından azad edilmə yalnız dövlət ali təhsil müəssisələrinə şəmil edilir: "Özel təhsil müəssisələrində bu və digər kateqoriyaya aid olan şəxslər təhsil haqqından azad edilməye bilər. Çünkü özəl təhsil müəssisələri korporativ sosial məsuliyyət təşəbbüsündən uzaqdırlar. Bu, sadəcə özəl universitetin öz daxili məsələsidir. Əvvəller təhsil haqqını ödəyə bilməyən bir çox tələbə təhsilini davam etmirdi. Dövlət bunu nəzərə alaraq Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyində Təhsil Tələbə Krediti Fondu yaratıldı. Bu fond 2021-ci ildən etibarən tələbələrə təhsil kreditini verir. Tələbə kreditinin ayrılmışında məqsəd təhsilin hamı, xüsusilə də əhalinin azəminatlı təbəqələrindən olan şəxslər üçün elçətanlığının təmin edilməsi, təhsildə beraber imkanların yaradılması və təhsilin əhatə dairesinin genişləndirilməsidir. Bu kredit dövlət dəstəyi ilə çox kiçik faizlərlə və uzun müddətə verilir. Nazirlər Kabinetin tərəfindən təsdiqlənən müvafiq qaydaya əsasən, təhsil tələbə kreditinin sosial və standart növləri mövcuddur. Sosial təhsil tələbə kreditində yalnız sosial həssas təbəqəyə aid ailələrin üzvü olan tələbələr istifadə edə bilər və onlara kreditlər güzəştli şərtlərlə verilir".

Rəşid Qarayev

Əvvəli Səh. 5

Bundan əlavə, o, silah sahəsində əməkdaşlığı inkişaf etdirmək üçün Ukrayna-Balkan müdafiə forumunun təşkilini təklif edib. Albaniyanın Baş naziri Edi Rama, "Ukrayna hər cür dəstək və kömək olunmağa layiqdir ki, o, müqavimət göstərsin və bu müharibə nəticəsində yaranacaq istənilən sülhün ədələti olmasını təmin etsin". Və o, dərhal Qərbi Ukraynaya silah göndərməyə çağırıb.

Qeyri-ciddi dostlar

Ukraynanın beynəlxalq ictimaiyyətdən, ən azı Balkan ölkələrindən və Cənubi Avropana ölkələrindən dəstək nümayiş etdirməyə

qərar verdiyi platforma kimi Albaniyanın seçilməsi aşkar adlandırılara bilməz, lakin onu təsadüfi adlandırmak da olmaz. Rusiya ilə Ukrayna arasında silahlı münaqişənin başlanmasından demək olar ki, dərhal sonra Tiranaya anti-Rusiya sanksiyalarını dəsteklədi və Rusiya hərbçilərinin əməllərinin araşdırılması tələbi ilə Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinə müraciət imzalayan onlara ölkədən biri oldu. Və 2022-ci ilin yayında Kiyevlə həmrəylik elaməti olaraq Edi Rama o vaxtkı Monteneqrolu həmkarı Dritan Abazoviçə birlikdə Ukraynaya səfər etdi.

Qərbin müharibə azarı

Makronun Ukraynaya qoşun yeritmək istəyi niyə rədd edildi?

tanından Albaniyaya uçub və burada öz sülh planına dəstek almağa və Rusiya ilə mümkün hərbi əsir mübadiləsinin təfərruatlarını müzakirə etməyə çalışıb. 2022-ci ilin sentyabrında Ər-Riyad artıq Moskva ilə Kiyev arasında əsirlərin mübadiləsində vasitəçi kimi çıxış edib, ötən ilin avqustunda isə Ukrayna liderinin irəli sürdüyü "sülh formulu"nun müzakirəsi platformasına çevrilib. Bu dəfə vəliəhd şahzade Məhəmməd bin Salman "krallığın Ukrayna-Rusiya böhranının hellinə yönəlmış bütün beynəlxalq səylər və təşəbbüs'lərə dəstəyini və istəyini bir daha təsdiqleyib. Bu barədə Səudiyyə Ərəbistanının dövlət xəbər agentliyi görüşün yekunlarına dair məlumat yayıb.

Bununla belə, Moskva əvvəller Kiyev tərəfindən hər hansı bu cür təşəbbüs'lərin perspektivinə şübhə ilə yanaşdığını bildirib. Xa-

Avropalılar savaş istəyir

Ukraynanın xarici işlər naziri Dmitri Kuleba hesab edir ki, Konqres Kiyevə yardım paketi ayırmayana qədər ABŞ Ukrayna ilə zəmanət və təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlıq haqqında saziş imzalamayacaq. Eyni zamanda o, ABŞ-in hełə də Ukraynaya yardım edəcəyinə əminliyini ifadə edib. "Axşam stul, səhər pul. Səhər stillar - naharda pul. Əvvəlcə - pul, sonra - imzalama", - Dmitri Kuleba "Amerikanın səsi" radiostansiyasına

tılladaq ki, ötən gün Vladimir Zelenski Moskvanın işvərədə keçiriləcək sülh sammitinə dəvət oluna biləcəyini bildirmişdi - lakin bu toplantıda tam iştirak üçün deyil, onun nəticəsində qəbul edilən qərar barədə məlumat vermək məqsədi ilə. Buna cavab olaraq Rusiya prezidentinin rəsmi nümayəndəsi Dmitri Peskov bu formatı qəribə, Rusiyası sülh planının müzakirəsi təklifini isə həttə gülünç adlandırdı. Rusyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov isə Ukrayna liderinin ideyasını ultimatum kimi qiymətləndirib. "O, bunun danışıqlar sayılmayacağını söyledi. Normal insan başa düşür ki, ultimatum nəzərdə tutulur. Zelenski heç vaxt ultimatumdan imtina etməyib. Onun bütün on bəndlilik düsturu açıq-aşkar ultimatum idi və belə də qalır", - nazir çərşənbə axşamı Moskvada mətbuat konfransında qeyd edib.

Hazırkı şəraitdə Kiyev və Tirana arasında münasibətlər iki ölkə arasında "Dostluq və Əməkdaşlıq Müqaviləsi"nin imzalanması sayəsində yeni təkan aldı. Və Ukrayna ilə əlaqələrin möhkəmlənməsinə verdiyi şəxsi töhfəye görə Albaniyanın Baş naziri Yaroslav Müdrük ordeni ilə təltif edilib.

Qeyd edək ki, Zelenski Səudiyyə Ərəbistan-

tılladaq ki, ötən gün Vladimir Zelenski Moskvanın işvərədə keçiriləcək sülh sammitinə dəvət oluna biləcəyini bildirmişdi - lakin bu toplantıda tam iştirak üçün deyil, onun nəticəsində qəbul edilən qərar barədə məlumat vermək məqsədi ilə. Buna cavab olaraq Rusiya prezidentinin rəsmi nümayəndəsi Dmitri Peskov bu formatı qəribə, Rusiyası sülh planının müzakirəsi təklifini isə həttə gülünç adlandırdı. Rusyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov isə Ukrayna liderinin ideyasını ultimatum kimi qiymətləndirib. "O, bunun danışıqlar sayılmayacağını söyledi. Normal insan başa düşür ki, ultimatum nəzərdə tutulur. Zelenski heç vaxt ultimatumdan imtina etməyib. Onun bütün on bəndlilik düsturu açıq-aşkar ultimatum idi və belə də qalır", - nazir çərşənbə axşamı Moskvada mətbuat konfransında qeyd edib.

Kuleba təhlükəsizlik müqaviləsindən danışır.

müxtəlif səviyyələrde çoxlu siqnallar alır ki, ABŞ hələ de Ukraynaya yardım göstərəcək. "Ancaq siqnallardan faktiki qərar qəbul etməyə keçməyin vaxtıdır" deyib.

Yanvarda "The Washington Post" öz mənbələrinə istinadən yazmışdı ki, Konqres Kiyevə maliyyə dəstəyini təsdiqləməsi şərti ilə ABŞ bu ilin yazında Ukrayna üçün on il müddətinə təhlükəsizlik zəmanətlərini dərc etməyi planlaşdırır. ABŞ rəsmilərinin fikrincə, saziş qısamüddətli herbi əməliyyatların dəsteklənməsinə, eləcə də geləcəkdə "Rusiya təcavüzünün qarşısını ala biləcek" Ukrayna qüvvələrinin yaradılmasına zəmanət verir. Sənəd Ukraynanın sənaye və ixrac bazasının qorunmasına, bərpasına və genişləndirilməsinə kömək edəcək, həmçinin ölkənin Qərbi institutlarına integrasiyası üçün zəruri olan siyasi islahatları təşviq edəcək programları təqdim edir.

Xarici İşlər Nazirliyinin nümayəndəsi

Mariya Zaxarova Qərbi siyasetçilərinin Ukrayna ərazisində qoşun yeritməsi ilə bağlı bəyanatlarını şərh edib. Onun sözlərinə görə, Qərbi hərbçilərinin Ukraynada hər hansı formada olması Rusiya tərəfindən münaqişənin gərginleşməsi kimi qiymətləndiriləcək. "Burada heç bir risk yoxdur, bu, eskalasiyadır. Hər bir silah tədarükü eskalasiyaya getirir çıxarı, Kiyev rejiminin apardığı müharibəyə doğru gedən növbəti tranş eskalasiyadır", - Mariya Zaxarova Avropa İttifaqı və NATO ölkələrinin eskalasiyaların hansı risklərlə bağlı niyyəti ilə bağlı suala belə cavab verib. Ukraynada yerləşdirmə qoşunlarınızı ehtiva edir. Xarici İşlər Nazirliyinin sözçüsü əlavə edib ki, səhərbət hər hansı formada hərbi mövcudluqdan, o cümlədən muzdlulardan gedir.

Fevralın 26-da Parisdə Fransa prezidenti Emmanuel Makronun təşkilatçılığı ilə Finlandiya, Latviya, Litva, Polşa, Almaniya, Slovakiya, Hollandiya, İspaniya və İtaliya da daxil olmaqla, onlarla Avropa İttifaqı ölkəsinin liderləri ilə görüş keçirilib. Bu görüşdən sonra cənab Makron bildirib ki, Ukraynaya qoşun göndərmək bu ölkəyə dəstək variantlarından biridir.

Təzliklə Paris sammitində iştirak edən demək olar ki, bütün ölkələrin nümayəndəleri Ukraynaya qoşun göndərmək ideyəsini rədd etdilər. NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberg də eyni məzmunda danışıb. Bir gün əvvəl, fevralın 27-də Rusiya prezidentinin metbuat katibi Dmitri Peskov demişdi ki, Qərbi qoşunlarının Ukraynaya göndərilməsi Rusiya ilə bütün NATO bloku arasında münaqişəyə gətirib çıxaracaq.

V.VƏLİYEV

Hər birimiz müyyəyen səbəblərdən evimizi sata bilərik. Bunun üçün müxtəlif səbəblər var:

- evdeki otaqların sayının kiçik olması
- evimizin işə uzaq olması
- proyektin bəyənilməməsi
- ərasının səs-küylü olması
- metro və dayanacaqlara uzaq olması

Bəs, evimizi necə baha qiymətə sataq?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb.

Əvvəla evi satmağa qərar verdiyiniz dövr çox önemlidir. Evin satışına sərf olunan vaxt birbaşa bazar şərtlərinən asılıdır. Şərtlərdən asılı olaraq orta satış müddəti 1-3 ay arasındadır. Bazarda canlılıq olanda bu müddət bir aydan da az ola bilər. Satmağa çalışdığınız ev hələ də elinizdədirse, təbii ki, bu gecikmənin bəzi səbəbləri var.

Qiyməti düzgün hesablamaq lazımdır

Evlərin 95 faizi qiyməti səhv hesablandığı üçün bazar qiymətindən yuxarı satıla bilmir. Evin qiymətinin müyyəyenləşməsində alıcıların rolü daha böyükdür. Satıcının mali özü üçün nə qədər qiymətlidir, alıcının pulu da özü üçün bir o qədər qiymətlidir. Bu səbəbdən evin qiymətinin dəyərindən yüksək olub-olmadığı diqqətlə müyyəyen edilməlidir. Bunu etmək üçün çox sada bir yol var. Əgər evinizi 8-10 real alıcı görübse və hələ də satılmayıbsa, təyin etdiyiniz qiymət

onun real dəyərindən yüksək ola bilər.

Evin satış qiymətində ən çox rast gəlinən səhvler:

Əmlak ekspertlərindən soruşun: "Evimin qiyməti nə qədərdir?" əvəzinə "Mən evim üçün bu qədər qiymət düşünürəm. Sizcə bu qiymət yaxşıdır? kimi suallar verin. Son qərarı daşınmaz əmlak agentinin öhdəsinə buraxmayıb.

Qiymət yaradarkən bunlara diqqət yetirin

1) Ərazi: Ən mühüm meyərdir. Daşınmaz əmlak alqışlarında yaxşı və ya pis məhəllə yox, bahalı və ucuz məhəllələr var.

2) Kvadrat metr: Eyni məhəllədəki iki evi müqayisədərək ən önemli faktor evlərin kvadrat metr qiymətidir.

3) Evin görünüşü: Bu, üçüncü ən vacib meyərdir. Amma çox az ev bu meyardan əlavə xal alır.

4) Evin yaşı: Eviniz köhnədirse, yeni evlərlə müqayisə etməyin. Çünkü yeni tikili evlərin qiymətləri köhnə evlərdən qat-qat çox artıb.

5) Hansı mərtəbə?: Orta mərtəbələr digər mərtəbələrdən daha bahadır.

6) Gündəşə məruz qalma və rütubət: Evin içərisindəki kiçik rütubət belə onun qiymətini aşağı salır. Gündəşə görüb görməməsi de vacibdir. Cənuba baxan evlər daha səfəlidir.

Evde istifadə olunan materiallar və əlavələr: Həddindən artıq çox xərc çəkilsə, evin qiyməti mütənasib artmaz. Əgər məsələdə zövq meyarı iştirak edirse, bu onun satışına hətta mənfi təsir göstəre bilər.

7) Mühafizə: Evin etrafında şəxsi mühafizəçi varsa və ya

Evimizi necə baha qiymətə sataq?

dimalınızı diqqətlə atın.

Mətbəx tələsindən çəkinin

Ultra dəbdəbəli bir mətbəx tikmək üçün minlərlə manat xərclədiniz. Mənzilinə dəyər qatmaq üçün etdiyiniz bu investisiyanın son istehlakçıları müsbət təsir göstərmədiyi görüceksiniz. Təbii ki, bu, ultra-lüks mətbəxləri seven bir ailə üçün yaxşı sərməyə olardı, lakin araşdırımlar göstərir ki, istehlakçılar mətbəx alarkən dəbdəbəli materiallardan daha çox geniş məkana üstünlük verirlər. Bir sözə, istehlakçı öz mətbəxini öz zövqünə uyğun dizən etmək isteyir.

təhlükəsizlik sistemi ilə qorunursa, bunlar evə dəyər qatır.

8) Parking: Binanın girişində və ya həyətində avtomobil dayanacağı varsa və ya qapalı avtomobil parkı olsa belə, xüsusilə parkinq problemi olan böyük şəhərlərdə buna üstünlük verile bilər.

Satış elanı

Evinizi satmağa qərar verdiyiniz zaman onu ətrafinızdakılara elan edin. Evinizi satmaq qərarına gəlsəniz bunu ən yaxın daşınmaz əmlak agentinə və ya yaxınlıqdakı ticarətçiyə bildirin. Eyni zamanda, evinizin kənardan asanlıqla görünən hissəsinə lövhə asın. Ev satışı daha çox tanış əlaqələr üzərində qurulur. Çünkü ev alan insanlar ev əvvəlcə tanıdları adamlardan və ya etibar etdiykləri əmlak agentlərindən soruşurlar. Odur ki, evinizi satmağa qərar verdiyiniz zaman onu ətrafinızdakılara elan edin.

Təmir dəyəri

Evinizdə uzun və bahalı təmir işləri həm evin satış qiymətini aşağı salacaq, həm də evin qısa zamanda satılmasına qarşısını alacaq. Xüsusilə istilik və izolyasiya sisteminin, hamam və tualet hissəsinin tamamlanması evi asan satışa çıxarıra.

Düzgün vaxt

Uzun müddət satıla bilməyən evlər adətən ucuz qiymətə satılır. Çünkü bu uzun müddət ərzində baza "Satılmış, heç kimin xoşuna gəlmir" möhürü alır. Bu möhürü alıqdən sonra onun real dəyərinə satılma şansı azalır. Ev satışında "Neçə vaxtdır satışdadır?" suali çox önemlidir. Ona görə de evi satışın yaxşı və münasib qiymətə olduğu bir vaxtda satışa çıxarmaq vacibdir.

Etdiyiniz kiçik bir dəyişikliklə onun qiymətinə dəyər qata bilərsiniz.

Çoxumuz evlərimizi satarkən kiçik bir qazanc əldə etmək istəyirik. Bunun üçün evinizdə etdiyiniz dəyişikliklərə evinizi dəyərindən qat-qat baha satmaq mümkündür. Nəzərə alın ki, mənzillərinizdə etdiyiniz hər dəyişiklik sizə qazanc getirməyəcək. Yüksek məbleğlər xərcleyərək etdiyiniz dəyişikliklər evinizin satış dəyərində eyni dərəcədə eks olunmaya bilər. Bu səbəbdən evinizi satmazdan əvvəl ad-

Mənzilinə yer əlavə edin

Bunu heç vaxt unutmayın, eviniz nə qədər böyükdürse, bir o qədər dəyərlidir. Buna görə də, fərdi evdə yaşayırınsa, aktiv yaşayış sahəsini artıraraq evinizi daha baha qiymətə sata bilərsiniz. Bağ sahəsini təşkil etmək və istifadəyə yararlı hala getirmək evinize eyni şəkildə dəyər qatacaq.

Istilik izolyasiyasına diqqət yetirin

Ev almağa qərar verən insanların en yaxşı dostlarından biri kalkulyatorlardır. Müşterilər adətən hər ay müntəzəm olaraq ödəyəcəkləri hesabları bilmək istəyirlər. Evlərin qiymətlərini müyyəyen edən mühüm amil aylıq istilik xərcləridir. Evinizdə keyfiyyətli istilik izolyasiyası ilə istilik xərclərinin yüzdə əlli azaldığını müşterinizdə bildirmək bazarlıqla əlinizi gücləndirəcək və heç bir müşəri və bərə investisiyanı qəribə görməyəcək.

Görüntü hər şeydir

Alici evinizi girəndə şüşə və ya divarda xırda çat, parkeçetdə qırılma, tavanın rütubəti kimi detalları qəçirməyəcək. Ona görə də bu detalları qəçirməyin. Evinizi satarkən unutmalı olduğunuz son şey mənzilinizin görüntüsündür.

Ayşən Vəli

Azerbaycanın müasir sənaye mərkəzlərindən olan Sumqayıt bu gün özünün yeni inkişaf dövrünü yaşayır. Əhalisinin sayına görə və sahəsinə görə Bakıdan ve Gəncədən sonra üçüncü böyük şəhər olan Sumqayıt yarandığı dövrdən etibarən, müasir sənaye şəhərinə çevrilmek istiqamətində qazandığı uğurların miqyasını ildən-ilə genişləndirərək parlaq inkişaf yolu keçib. Özünün iri müəssisələr şəbəkəsi və müvafiq infrastrukturunu formalasdırıb şəhər qısa müddət ərzində ölkənin aparıcı sənaye mərkəzlərindən biri kimi tanınmış, eyni zamanda, mədəniyyət, elm, təhsil, səhiyyə, idman və digər sahələrdə böyük müvəffəqiyyətlər əldə etmişdir. Özünəməxsus inkişaf yolu keçən Sumqayıt şəhəri yarandığı zamanın inkişaf mərhələləri keçmişdir. 1949-cu il - Azerbaycan Ali Soveti Prezidiumunun qərarı ilə Sumqayıta şəhər statusu verilib. Tez bir zamanda Sumqayıt Alüminyum zavodu, elmi-tədqiqat institutları və mədəniyyət mərkəzləri tikilir, şəhər infrastrukturunu inkişaf etdirilir. Burada Avropanın ən böyük neft-kimya kombinatının tikintisine başlanılıb. Bir-birinin ardında yəni müəssisələr - kərpic zavodu, polimer tikinti materialları kombinatı, superfosfat zavodu, tikilərək istehsala

başlayır.

Sumqayıtin tarixinin ən əlamətdar sahələri xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Mehz Ulu Önderin diqqət və qayğısı sayəsində hələ ötən əsrin 70-80-ci illərində Sumqayıtda xüsusən neft və kimya sənayesinin sürətli inkişafı üçün geniş imkanlar açılmış, zamanın tələblərinə uyğun texnologiyalar əsasında yeni-yeni istehsal sahələri istismara verilmişdir.

Respublikamızın dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra Sumqayıt şəhəri özünün sosial-iqtisadi yüksəliş salnaməsini zənginləşdirməkdə davam etmişdir. Ulu Öndər Heydər Əliyev dəfələrlə Sumqayıtda olmuş, bu şəhərin iqtisadi və mədəni inkişafına, elm və mədəniyyətinin tərəqqisine daim yüksək qayğı və diqqət göstərmişdir. Ümummilli Liderin Sumqayıtin inkişafı ilə bağlı həyata keçirdiyi bütün tədbirlər sumqayıtlıların yaddaşına əbədi həkk olunmuşdur. Xalqımız milli müstəqilliye nail olduqdan sonra Ulu Öndərin Sumqayıta diqqət və qayğısı daha da artmışdır. Bu gün Sumqayıtin sosial-mədəni həyatında mühüm irəliliyiş və dəyişikliklər baş verir, şəhər yeni bir inkişaf mərhələsini yaşayır. Ulu Öndərin layiqli davamçısı Cənab İlham Əliyevin Sumqayıt şəhərinə olan diqqət və qayğısı da davamlıdır.

YENİLƏŞƏN YOL INFRASTRUKTURU

"Sumqayıt şəhəri ərazisində avtomobil yollarının əsaslı təmiri ilə bağlı tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezi-

Sumqayıtin yol infrastrukturu yenilənir

Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı əsasında Sumqayıt şəhəri ərazisində avtomobil yollarının əsaslı təmirinə 8,1 milyon manat ayrılib

CƏNUBİ QAFQAZDA ƏN BÖYÜK SƏNAYE PARKI

Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı Azərbaycan Prezidentinin 2011-ci il 21 dekabr tarixli Fərmanı ilə yaradılıb. Bu, Azərbaycanda yaradılmış ilk, Cənubi Qafqazda isə ən böyük sənaye parkıdır. Hazırda ərazisi 583,5 hektar təşkil edən sənaye parkında neft-kimya və digər prioritət sənaye sahələri üzrə rəqəbatqabiliyyətli məhsulların istehsalı və emali müəssisələri fəaliyyət göstərir. Parkda ümumi investisiyaların həcmi təqribən 5,8 milyard manata yaxın olan 38 sahibkarlıq subyektinə rezidentlik statusu verilib. İndiyədək sənaye parkına rezidentlər tərəfindən 5,4 milyard manatdan çox investisiya yatırılıb. Qeydiyyata alınmış 38 rezidentdən artıq 20-si fəaliyyət göstə-

denti Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, Sumqayıt şəhəri ərazisində avtomobil yollarının əsaslı təmiri məqsədilə Azerbaycan Respublikasının 2024-cü il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azerbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azerbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə 8,1 milyon (səkkiz milyon yüz min) manat ayrılib.

Azerbaycanda yol infrastrukturunun inkişafı dövlətin əsas prioritetlərindən birinə çevrilib. Belə ki, son illər paytaxt Bakıda və rayonlarda yol infrastrukturunun genişləndirilməsi ilə bağlı mühüm tədbirlər görülür. Həyata keçirilən məqsədyönlü işlər nəticəsində yol-nəqliyyat kompleksinin ayrı-ayrı qurğuları yüksək keyfiyyətlə tikilərək istismara verilir. Yol-nəqliyyat sisteminin təkmilləşdirilməsi sosial-yönümlü tədbirlər olmaqla yanaşı, ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin də göstəricisidir. Azerbaycan bu gün Avrasiya məkanında dinamik innovativ inkişaf edən lider dövlət, həm de iki qitə arasında mühüm və ən elverişli nəqliyyat mərkəzidir. Bu mövqə düzgün siyaset, gələcək perspektivi aydın müəyyənləşdirən strateji kurs və vaxtında ən optimal islahatlar keçirilməsi, müasir layihələr icra edilməsi nəticəsində qazanılıb. Azerbaycanın regionlarında, paytaxt Bakıda yol-nəqliyyat infrastrukturunu müasirətdirilir, avtomobil yolları şəbəkəsi yenidən qurulur. Yeni yolötürücləri, körpülər, tunellər, yerüstü və yeraltı piyada keçidləri inşa edilir. Azerbaycan yol infrastrukturunun inkişaf səviyyəsinə görə beynəlxalq təşkilatların tərtib etdiyi hesabatlarda ön sıradə qərarlaşır.

Prezident İlham Əliyevin Sərəncamları ilə dövlət bütçəsindən ayrılan vəsait yol in-

frastrukturunun yenidən qurulmasını daşıda sürətləndirməyə imkan verib. Son zamanlar Sumqayıt şəhəri yeni inkişaf mərhələsini yaşayır. Prezident İlham Əliyevin regionların sosial-iqtisadi inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğısı sayəsində şəhərdə kompleks yenidənqurma işləri aparılır. Son bir neçə ilde inşa edilən müxtəlif idman kompleksləri, sənaye obyektləri, təhsil və tibb ocaqları, mədəni mərkəzlər bu qayığının parlaq təzahüründür.

Müvəffəqiyyətlə gerçəkləşdirilən dövlət proqramları və infrastruktur layihələr çərçivəsində "Sumqayıt Texnologiyalar Parkı" və "Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı", həmçinin digər mühüm obyektlər qurulmuşdur. Şəhərin iqtisadi strukturuna kimya və neft-kimya, qara və əlvən metallurgiya, maşınqayırma, elektroenergetika, yeyinti və yün-gül sənaye, tikinti materialları istehsalı müəssisələri daxildir. Şəhərdə mövcud olan ağır sənaye müəssisələrinin əksəriyyəti müasir texnologiyaya əsasında yenidən qurulmuşdur.

Sumqayıt şəhəri elmin, təhsilin və mədəniyyətin ümumi tərəqqisi işinə bu gün de layiqli töhfələr bəxş edir. Sumqayıt Dövlət Universiteti artıq respublikanın nüfuzlu ali təhsil ocaqlarındanadır. Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının ölkədə teatr sənətinin inkişafında özünəməxsus xidmətləri vardır. Sumqayıtda Azerbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Polimer Materialları İnstitutu, "Azərikimya" İstehsalat Birliyinin Dövlət Layihə İnstitutu və Azerbaycan Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin "Neftqazavtomat" Elm İstehsalat Məsəssəsi fəaliyyət göstərir.

Parkda istehsal olunan məhsullar Türkiyə, Rusiya, Ukrayna, Belarus, Çin, Tayvan, Bolqarıstan, Rumınıya, Polşa, Niderland, İtaliya, Makedoniya, Litva, Avstriya, Estonia, Danimarka, Qazaxistan, Özbəkistan, Türkmenistan, Tacikistan, Gürcüstan, Qırğızistan, Braziliya, Misir, Birleşmiş Ərəb Əmirlilikləri, Livan, İraq, Yaponiya, Amerika Birleşmiş Ştatları, Kanada və digər ölkələrə ixrac olunur.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu iqtisadi islahatlar isə son 20 ilde Sumqayıtin sürətli inkişafı ilə bağlı yeniyən uğurların əldə olunmasına təmin edib.

Məlum olduğu kimi, sənayeləşmə və qeyri-neft sənayesinin inkişafı Prezident İlham Əliyevin iqtisadiyyatın şaxələndirməsi siyasetinin əsas istiqamətlərindəndir. Bu baxımdan iqtisadiyyatın digər sahələri ilə yanaşı, sənayenin inkişafına xüsusi önem verilir, mövcud təbii və iqtisadi resursların istehsala cəlb edilmesi, qabaqcıl texnologiyaların daha geniş tətbiqi istiqamətində sistemli tədbirlər həyata keçirilir. Sənayeləşmə siyasetinə uyğun olaraq, ölkəmizdə yuzlərlə müasir sənaye müəssisəsi, yeni istehsal sahələri yaradılır, daxili tələbatın ödənilməsində yerli məhsulların pəyi əhəmiyyətli dərəcədə artır, ixrac imkanları genişlənir. Bu sahədə Prezident İlham Əliyevin iqtisadi siyasetinin nəticəsi olaraq yaranan Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının da böyük xidmətləri var. Özünün yeni inkişaf dövrünü yaşıyan Sumqayıtin sosial-iqtisadi mənzərəsi və elmi-mədəni heyəti Azerbaycanın müasir nəqliyyətlərini özündə dolğun təcəssüm etdirir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Avroparlamentin faşist deputati

Və ya erməni sevgisinin qaynaq mənbəyi

Artıq çoxdan öz nüfuzunu və beynəlxalq ictimai rəy-də siyasi reputasiyasını itirmiş Avropa Parlamenti öz fəaliyyətini sirk tamaşaları ilə əvəz-ləməyə başlayıb. Çoxsaylı korrupsiya faktlarından sonra indi də faşizmin təbliğatçısına çevrilən avroparlament necə deyərlər, özü-özünü ifşa edir. Beləliklə...

**Yeni personajla tanış olaq:
bolqar ultra-millətçisi
Angel Dzhambazki...**

Beləliklə, növbəti dəfə sirk arenasına qurumun Bolqarıstan'dan olan deputat-koluunu çıxıb. İndi isə haqqında bəhs etdiyimiz yeni personajla tanış olaq: bolqar ultra-millətçisi Angel Dzhambazki. Adıçəkilən ünsür ötən gündü çıxışında həyəscasına Azərbaycanı erməni əhalisinin "soyqırımı"nda ittiham edib. Tanınmayan ad və soyadına baxmayaraq, Dzhambazki kifayət qədər qalmاقlı və şübhəli reputasiyaya malikdir. Hətta sözdə deputatın bir sıra cinayət əməlləri də mövcuddur. Onlardan bəzilərini sadalayaq:

*Sərnişin təyyarəsinə silah keçirmək cəhdid

*Sərxoş halda avtoxuliqanlıq etmək

*Qumarbazlıq və kazino xəstəliyi

*Etik qaydaları pozmamaq üçün yaza bilməyəcəyimiz digər isbatlar... Məhz bu ünsür Avropa Parlamentində nasist, ya-xud faşist (ziq hayl-A.T.) salamı vermək-lə kim olduğunu nümayiş etdirib.

Avroparlament faşist salamına ümu-

miyyətələ ehəmiyyət, ya da əks-reaksiya verməyib (?)!

Və maraqlı isə budur ki, "insan hüquqlarının və dəyərlərinin", "demokratyanın" dirnaqarası carçısı kimi təqdim edilən avroparlament faşist salamına ümumiyyətələ ehəmiyyət, ya da əks-reaksiya verməyib (?)! Görünür, artıq bu qurumda faşizm ideologiyası yavaş-yavaş cücməyə başlayı... Ancaq gəlin görək, Dzhambazki daha hansı "şücaətləri" ilə yadda qalıb?

Nasist bolqar deputati Makedoniyanı işğal etməyə və Bolqarıstan'a qatmağa, qaraçılara qarşı isə diskriminasiya siyaseti yürütməyə çağırıb

Daha bir faktı diqqət yetirək: Dzhambazki 2020-ci ilde bildirdi ki, Bolqarıstanı əhalinin təxminən 10%-ni təşkil edən qaraçılardan təmizləmek lazımdır. Və bu nasist eyni zamanda, qonşu ərazi-lər işğalçı nəzəri ilə baxır. Misal üçün, Makedoniyanın bir hissəsini əle keçirməklə Bolqarıstanın ərazisine qatmaq

barədə sərsəm ideyalar səsləndirir. Nəhayət, bu yaxınlarda Dzhambazki "Makedoniyanın Bolqarıstan olduğunu" bəyan etməsi ilə açıq ərazi iddiasında olduğunu bildirib (!)

Erməni maraqları ilə üst-üstə düşən faktlar

İndi isə gəlin adıçəkilən faşist baxışlı bolqar deputatının ermənilərə olan sevgisinin haradan qaynaqlandığını araşdırıraq. Əslində, araşdırıları da heç nə yoxdur. Erməni duasporu bu nasisti pulla, korrupsiya ilə əle alıb. Avroparlamentin bir çox deputatlarının isə rüşvətə bağlılığından artıq adı hala çəvrilib. Beləliklə də, revanşlıq və ultra-millətçilik bağıntıları ilə uzalaşan ermənilər nəticə etibarı ilə özlərinə növbəti dəfə bab tapmağa nail olublar. Avroparlamentin faşist deputati Dzhambazki!

Afət Tahirqızı

Kondisionerin zərərləri nələrdir?

Kondisionerin uzun müddəti işlədiyi mühitlərde olmaq "kondisioner şoku" adlanan vəziyyətə səbəb kola bilər. SİA xəbər verir ki, əgər ətraf mühitin temperaturunu azaltmaq üçün kondisioner işə salınarsa, orqanizmin yeni temperatura uyğunlaşmasında problemlər yaranıb və bu, bəzi sağlamlıq problemlərinə səbəb ola bilər. Kondisioner şoku olaraq təyin olunan bu vəziyyətdə aşağıdakı simptomlar müşahidə edilə bilər:

* Əzələ ağrıları, xüsusən də arxa, boyun və qollar kimi bədən hissələrində

* Sinə və boğaz ağrısı

* Burun tixanılığı səbəbindən yaranan tənəffüs problemləri

* Yüksək hərarət

* Baş ağrısı

* Bədən müqavimətinin azalması və nəticədə zəiflik və yorğunluq

* Bulantı, qusma

* Quru Dəri

Kondisioner şokunun əlamətləri hansılardır?

Bundan əlavə, kondisionerin soyuması bədənin istilik balansını poza bilər və soyuqdəymə kimi xəstəliklərə səbəb ola bilər. Kondisionerin zərərləri dedikdə ilk ağılla nadir rast gəlinən, lakin çox ciddi təsirləri olan legioner xəstəliyi gəlir. Legioner xəstəliyi Legionella Pneumophila adlı bakteriyanın səbəb olduğu ağıciyər infeksiyasıdır. Adətən xəstəxana, otel və məktəb kimi böyük binalardakı şirkli kondisionerlərdən və ya cəkizilərdən gələn su damcılarının nəfəs alması nəticəsində yaranır. Simptomlara pnevmoniya bənzer şiddetli qızdırma, titrəmə, öskürək, əzələ ağrıları və nəfəs darlığı daxildir.

Kondisionerli otağı nəmləndirmək üçün nə etməli?

Kondisioner istifadə olunduğu mühitin havasını qurudur. Normalda yay aylarında qapalı məkanların rütubət səviyyəsi

35-65% arasında olmalıdır. Rütubət səviyyəsi aşağı düşdükdə dəri quruluğu, gözlərdə qıcıqlanma və tənəffüs problemləri ilə qarşılaşa bilərsiniz.

Kondisionerli bir otağı nəmləndirmək üçün aşağıdakı üsullardan istifadə edə bilərsiniz: Kondisionerdən istifadə etdiyiniz otağın bəzi hissələrinə bir neçə kasa su qoyaraq ətrafi nəmləndirə bilərsiniz. Böyük qabları dayaz su ilə doldurun və birbaşa güneş işığı alan yerə qoyun. Su yavaş-yavaş buxarlanır, otağın rütubətini artırır. Dekorativ stolüstü fontandan istifadə etməklə həm yaşayış yerinizi nəmləndirir, həm də daha debli edə bilərsiniz. Bitkilərdə insanlar kimi tərəyir və su buxarını havaya üfürürək ətrafdakı rütubəti artırıb illər. Xüsusi erekə xurması (*Dypsis lutescens*), bambuk palması (*Chamaedorea*), filodendron və Çin çiçəyi (*Aglaonema*) kimi böyük yarpaqlı tropik bitkiləri seçə bilərsiniz.

Paltarlarınızı evdə qurudun

Yaş paltarlar quruduqda, nəmini xarici mühitə buraxır. Paltarınızı yuduqdan sonra onu evin içinde qurutmaq üçün asa bilərsiniz, beləliklə kondisioner sayəsində quru havanı nəmləndirirsınız. İsteyirsinizsə, kondisionerli otağın bir neçə yerdən yaş dəsmalları asmaqla eyni effekt əldə edə bilərsiniz.

Sobadan istifadə edin

Evin içindeki havanı nəmləndirmək üçün qazana su doldurub ocağın üstüne qoya bilərsiniz. Qazandakı suyu qaynağıb istiliyi azaltmaqla ətrafi nəmləndirə bilərsiniz. İsteyirsinizsə, evdə xoş bir qoxu yaratmaq üçün limon qabığı, darçın və ya vanil ekstraktı kimi maddələr əlavə edə bilərsiniz.

Hamamin qapısını açıq buraxın

Düş qəbul etdikdən sonra hamamdan çıxan buxarın bütün evə yayılması üçün düş pərdəsini və vanna otağının qapısını açıq qoya bilərsiniz.

"İki qardaş dövlət yumruğu bir hədəfə vurur"

MÜNASİBƏT

Cənab İlham Əliyevin növbəti dəfə Prezident seçildikdən sonra ikinci səfəri Türkiye Cümhuriyyətine etməsi təsadüfi deyil". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Kamile Əliyeva deyib. Deputat sözlerine belə davam edib: "Eyni dilə, mədəniyyətə, tarixe mənsub iki dövlətin dünyasının heç yerində mövcud olmayan dosluq, qardaşlıq, müttəfiqlik əlaqələri en yüksək zirvədədir. Bu qardaşlıq qarşılıqlı mənfeət güdməyən səmimi münasibətlər üzərində qurulub. Prezident cənab İlham Əliyev Türkiyəyə rəsmi səfəri çərçivəsində mətbuata bəyanatla çıxış etdi. Bu gün Türkiye tek regionda deyil dünyada böyük nüfuza, söz sahibinə, güc mərkəzinə malik bir dövlətdir. Qardaş ölkənin iqtisadiyyatının bütün sahələri, eləcə də hərbi və hərbi sənayesi sürətlə inkişaf edir.

Azərbaycanla Türkiye arasında bağlanmış strateji müttəfiqlik haqqında Bəyannaməyə əsasən iki dövlət arasında iqtisadi və hərbi sahədə əməkdaşlıq getdikcə güclənir və möhkəmlənir. İki dövlətin birgə həyata keçirdiyi iqtisadi və neqliyyat-loqistika layihələri bölgə ilə yanaşı digər dövlətlərin iqtisadi inkişafına töhfə verir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu vəsiyyətələrini həcmi hər il artmaqdadır və bu da bu marşrut xəttinin digər ölkələr üçün də nə qədər önemli olmasına xəbər verir.

Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığı regionun təhlükəsizliyinə xidmət edir. Türkiye ordusu dünyanın ən güclü ordularından və Azərbaycan Ordusu da tam şəkildə Türkiye ordu modelinə əsasən formaladır. İster Vətən mühərribəsi, isterse də antiterror tedbirleri zamanı dünya Azərbaycan Ordusunun gücünün və peşəkarlığının şahidi oldu. Müdafiə Sənayesi sahəsində ölkələrimizin birgə əməkdaşlığı gələcəkdə bu sahədə də böyük uğurlara imza atacaq. Azərbaycan və Türkiye arasında iqtisadi, siyasi, hərbi sahələrdə birlik bütün Türkdilli dövlətlərin də birliliyinə, Türk Dövlətlər Təşkilatının gələcəkdə güclü bir təşkilata çevrilmesinə də böyük təkan verəcək. Vətən mühərribəsindən Türkiyənin Azərbaycana verdiyi siyasi, mənəvi dəstək gücümüzü bir gədər də artırdı. Bu gün də iki qardaş dövlət yumruğu bir hədəfə vurur. Ölkələrimizə qarşı təxribat töretmək istəyən dövlətlərə birlikdə qətiyyətli və sərt şəkildə cavab verilir. Azərbaycanla Türkiye bir millət iki dövlət bir yumruq olaraq beynəlxalq aləmdə böyük uğurlara imza atacaq".

Ayşən Veli

Kondisionerin zərərlərindən özünüzü necə qorunmalısınız?

Kondisionerin təqdim etdiyi rahatlıq və komfortdan sağlam şəkildə faydalanaq üçün aşağıdakı məqamlara diqqət yetirək məməkün zərərləri minimuma endire bilərsiniz;

Kondisioneri gün ərzində məməkün qədər az işlətdiyinə əmin olun. Mütəmadi olaraq qapı və pəncərələri açmağa və təbii havalandırma təmin etməyə çalışın. Beləliklə, ətraf mühitin rütubətinin artmasına töhfə verirsiniz. Kondisionerin otağı birdən serinləməsinə icazə verməyin. Bədəninizin temperatur tədricən aşağı salın.

Kondisionerli mühitlərdə sıqaret çökmeye icazə verməyin.

Kondisionerə çox yaxın durmaqla birbaşa hava axınına məruz qalmaqdən çəkinin. Bu, xüsusi tərli və qızılı əzələlərinizdə sərtliyə səbəb ola bilər. Kondisionerlərə əlaqəli infeksiyaların qarşısını almaq üçün kondisionerə texniki qulluq və temizliyin müntəzəm olaraq həyata keçirildiyinə əmin olun. Həmçinin, kondisioneri təlimatlarına uyğun olaraq işledin. Kondisionerin yaradıldığı xəstəliklər immunitet sistemini təsir edə bilər. Mümkün qədər kondisionerin yaradacağı xəstəliklərinə qarşı immunitet sistemini dəstəkləmək üçün adekvat və balanslı qidalanma yeyin və yuxunuza diqqət edin.

Sevilin Abbasova

Erməni cəmiyyetini və təbliğat maşınının PARTLAYAN SABUN KÖPÜYÜ

Erməni cəmiyyetini bu vaxta qədər aldadalar, yan miflər uyduraraq, onu realliq kimi sırmaga çalışanlar və hətta, uydurmalarının "bar getirəcəyi" barədə vədlər vərənər yəqin ki, proseslərdən, hadisələrin gedışatından öz nəticələrini çıxarar və gec də olsa ağıllarını başlarına yiğaraq, bundan çəkinərlər. Hər halda, hayların xülyaları ilə reallıqların bir müstəviyə sığışmadığını görmək, dərk etmək erməni cəmiyyəti üçün nə qədər çətin olsa da, bütün dünyadan münasibətindən də olsa, ən azından müvafiq nəticə hasil etmək onlar üçün də çətin olmaz.

Hələ de erməni cəmiyyətinin miflər "qidalandırılması", hələ də uydurmaları daha geniş yer verilməsi təccüb doğurmaya bilməz. Çünkü həmin miflərin də, uydurmaların da puç olduğu öz təsdiqini dəfələrlə real müstəvide tapıb və yene də tapmaqdadır. Dırnaqarası "məglubedilməz" Ermənistən Orduşunun əsində, fərərilər yığınından ibarət olduğunu erməni cəmiyyəti əyani şəkildə gördü. Düz on minden çox sayıda "məglubedilməzin" cəbhə xəttini, döyüş meydanını silah-sursatla birlikdə, hərbi texnika ilə bir qoyub aradan çıxdığının haylar özləri şahidi oldular. Döyüş zamanı bir orduda, beş-on nəfər qaçıb aradan çıxan olar, on min nəfər olmaz və bu rəqəm yəqin ki, ermənilərin hansı dərəcədə öz ordularını "məglubedilməz" hesab edib-etməyəcəyi qənaətine gəlmələri üçün onlara çox lazım olar. Həmçinin erməni cəmiyyəti üçün daha bir lazımlı faktı diqqətə çatdırmaq istərdik ki, mühərbi dönməndə Azərbaycan Ordusunun bircə əsgəri belə fərərililik etmədi və ki-min məglubedilməz olduğunu dərk etmələri üçün haylar bunu da yəqin ki, nəzərdən qızırmazlar.

Təbii ki, "Ohanyan xətti" adlanan dırnaqarası "keçilməz sədd" barədə, KTMT-nin Azərbaycana qarşı ve Ermənistən tərəfində döyüşməyə hazır olması ilə əlaqədar, dünya erməni birliyinin sərhədsiz imkanları haqqında uydurulan miflər də sabun köpüy kimi partladı. Amma öz xoşuna partlamadı, 44 günlük mühərbiyədə Ermənistən məglubiyəti ilə başlayan ve Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində parlaq şəkildə hazırlanaraq həyata keçirilən bir günlük antiterror tədbirləri ilə başa çatan işlərlə həmin köpük partladıldı və yaratdıqları miflərin süqutu erməni cəmiyyətini berbad vəziyyətə saldı. Təkcə fiziki, iqtisadi və maddi itgilər baxımından deyil, şok, qorxu və ümidsizlik baxımından haylar çox acıcaqlı və isterik vəziyyətə düşdülər. Erməni miflərinin dağılımasında, puç olmasına günahkarların axtarışı həmin cəmiyyətdə bu güne qədər davam edir və həmin ölkədə vəziyyət həqiqətən də tragikomik bir taməşəni xatırladır. Hami nə isə axtarır, amma əfsus ki, hələ də həqiqəti yox, uydurulan mifləri və onların hara yox olmasına səbəblərini axtarırlar. Ona görə de vəziyyətdən istifadə etmək niyyətində olan erməni təbliğat maşının miflərlə yaşamağa öyrəmiş və onların yoxluğuna döze bilməyen erməni cəmiyyətini yənə də aldatmağa çalışır. Amma onlar bir məsələni unudurlar ki, istənilən bir cəmiyyəti sonsuz qədər aldatmaq mümkün deyil və bunun qətiyyətən sonu yoxdur. Çünkü nə qədər yeni miflər yaratsalar da, nə qədər uydurmalar ortaya

atsalar da, nə qədər şışirtsələr da, eyni ilə bu vaxta qədər partlayan sabun köpüyünə benzən mifləri kimi yeniləri də dayanıqsız olacaq, partlayacaq...

Onsuz da ermənilərin mifləşdirildiklərinin, uydurduqlarının bir müddət sonra məhz sabun köpüy kimi partlaması prosesi hələ də davam edir, yetər ki, bundan erməni cəmiyyəti doğru-düzgün nəticə çıxarsın. Hər halda, haylar çox yaxşı bilməlidər ki, eyham nəyə vurulur və məhz Almaniya Bundestaqının Hüquq Məsələləri Komissiyasının sədri Elizabeth Vinkelmeyer-Bekkerin argumentləri ilə qarşılaşdıqları zaman başları divara dəymiş kimi olmalı idi. Hər halda, Elizabeth Vinkelmeyer-Bekker Almanıyanın İrvandakı səfirliyində erməni jurnalistlərin suallarını cavablandırarkən dediklərinin dəha bir sabun köpüyünü "darmadağın" etdiyi ni haylar özləri daha yaxşı müşahidə etmiş oldular. Bəlkə də Avropa İttifaqında məhz Şvabenin Azərbaycana qarşı qərəzlə mövqə sərgiləməsindən dişlərində "şirni" qalan haylar, elə hesab edirlərmiş ki, indi de Almaniya Bundestaqının Hüquq Məsələləri Komissiyasının sədri onların eşitmək istədiklərini və ən əsası da, uydurduqlarını təsdiqləyəcək. Amma belə olmadı və İrvanda olan Elizabeth Vinkelmeyer-Bekker neinki onların arzularını üzrklərində qoysdu, öz argumenti ilə hətta daha bir erməni "sabun köpüyünə" partlatdı.

Sözsüz ki, erməni jurnalistlərin suallarındakı təkəbbürlük, elecə də primitiv manipulyasiya diqqətdən yayına və ikrah doğurmaya bilməz. Əlbətə ki, bu, xanım Elizabeth Vinkelmeyer-Bekkerin də diqqətində kənarda qalmayıb. Hətta ona də eminik ki, erməni jurnalistlərin təkəbbürülüyü Almaniya Bundestaqının Hüquq Məsələləri Komissiyasının sədrində bir ikrah da doğmuş olub. Əks halda, onlara tam kəskin şəkildə cavab verməzdi. Hər halda, təkəbbürli və manipulyasiya cəhdinə hədsiz dərəcəde meyilli erməni jurnalistlərin öz ölkələrini və Ukraynanı eyni miqyasla, eyni müstəviyə qoymağa çalışmaları onu kifayət qədər "heyretləndirə" bilib. Çünkü işgalçi ölkə Ermənistən işğala məruz qalan, işgalin qurbanı olan Ukraynanı bir müstəvidə görək qədər həyətsizliyi həllərdən görürdü. Hətta gördüklerinin fonunda onun əsəbileşdiyi də aydın şəkildə hiss

olunurdu və məhz buna görə də, onun növbəti erməni sabun köpüyünü partladan cavabı özünü çox gözlətmədi. "Əlbətə, insan ölçüləri bütün hallarda bərabərdir, lakin beynəlxalq hüquq nöqtəyi-nəzərindən Qarabağ Azərbaycan ərazisində yerləşir", deyə Elizabeth Vinkelmeyer-Bekkerin belə kəsə və kəskin şəkildə bildirməsi az qaldı ki, köpükələrə bərabər elə jurnalistlərin özlərini də partlatısn. Amma susmaqdan başqa, reallığı həzm etməkdən, udmaqdan başqa çarələri yox idi, çünkü qarşılardakı küçə nümayişlərindən gələn beli cantılı Paşinyan yəldiyi, Avropanın adlı-sanlı xanım diplomati iddi.

Azərbaycan ərazisinin 20%-ni əsrin üçdə birinə yaxın müddət ərzində işğal altında saxlayan bir ölkəni, yeni Ermənistən primitiv və əsəssiz şəkildə az qala, "iŞğal qurbanı" kimi təqdim etməyə çalışan, uydurmalarını realliq olaraq sırmاق istəyən erməni təbliğatçılarının üstüne, xanım diplomati cavabı ilə qışın bu vaxtında sanki buzlu su töküldü. Sözsüz ki, Almaniya Bundestaqının Hüquq Məsələləri Komissiyasının sədri nə dediyini çox yaxşı bilirdi və Təhlükəsizlik Şurasının, BMT Baş Assambleyasının bütün erməni qanunsuz silahlı birləşmələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələbinini əks etdirən 4 qətnaməsindən də xəbərsiz olmasi ağlabatan deyil. Hətta, Ermənistən bu tələbi yerinə yetirmədiyini bilən xanım

dilomat, çox güman ki, işgalçi ölkə ilə bağlı daha ince məqamları da yaxşı bilir. Məsələn, ermənilərin Xocalıda törətdikləri vəhşiliklər, soyqırımlar, Ermənistən etnik təmizləmə siyaseti aparması, monoetnik dövlət olması ilə bağlı kifayət qədər bilsisi olmamış olmaz. İndi ermənilər utanmadan, qızarmadan törətdikləri vəhşilikləri inkar etməye çalışsalar da, əvvəla, hadisə şahidleri də yaşayır, bu barede foto və video materialları da saxlanılır, üstəlik, həmin hadisələrin izləri hələ də silinməyib. Hələ də Xocalı ərazisində, ümumilikdə, Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonunda abadlıq işləri aparılan zaman kütləvi məzarlıqlar aşkar edilir ki, həmin məzarlıqlar araşdırılan zaman insanların məhz vəhşiliklə, xüsusi amansızlıqla qətlə yetirildiyi bəlli olur. Amma bütün bunların fonunda işgalçi Ermənistəni işğalın qurbanı olan Ukrayna ilə müqaişə etmək ancaq həyətsizliyinə siqişa bilərdi və elə də oldu. Məsələ burasındadır ki, artıq həyətən həyətsizliqləri da işə yaranan olmadı. Erməni təbliğatçı-

Inam Hacıyev

Ailədə xəyanət: niyə yaranır, haradan qaynaqlanır?

Ailədə xəyanəti yaradan səbəblər çox ola bilər. Bütün hallarda, əgər xəyanət baş veribsa, deməli, münasibətdə boşluq var. İngiltərədə aparılan bir araşdırma nəticəsində melum olub ki, evli olan cütlüklerin hər yüz nəfərindən 21-i həyat yoldaşına xəyanət edir. Bu göstərici vətəndaş nikahında yaşayan cütlüklərdə hər yüz nəfərdə 51-dir. Araşdırmanın nəticələrinə görə, qadınların 50 faizi aşiq olduqları üçün, kişilərin isə 44 faizi qarşı cinsin cazibəsinə və gözəlliyinə heyran olduqları üçün xəyanət edir.

Kanadada aparılan bir araşdırma da isə melum olub ki, kişilərin 50 faizi xanımı tərəfindən romantika və hissərinə qarşılıq görmədiyindən, 30 faizi yoldaşı ilə "dil taba bilmədiyindən", 20 faizi isə xanımı ilə cinsi problemlər yadıldığı üçün xəyanət edir.

Qadınlar niyə xəyanət edir?

Bizim cəmiyyətdə milli mentalitetimizdən qaynaqlanan belə bir fikir var: "Kişilər xəyanət edir, amma qadınlar əslə!" Maraqlıdır ki, bu fikir artıq öz qüvvəsini itirməyə başlayıb. İndi kişilər qədər olmasa da, qadınlar da həyat yoldaşına xəyanət edir, hətta ildən-ile həyat yoldaşını aldadən qadınların sayı artır. Amma qadın və kişilərin xəyanət etmə səbəbləri bir-birindən fərqlidir.

Türkiyədə aparılan bir araşdırma zamanı ailəli qadınlara belə bir sual ünvanlanıb: "Nə vaxtsa həyat yoldaşınızdan başqa bir kişiñi bəyənmisiniz?" Cavablar 3 kateqoriyada dəyərləndirilib. Evliliyindən heç bir problemi olmayan qadınların 13 faizi, ailə münasibətləri normal olanların 9 faizi, evliliyin pis olanların isə 100 faizi bu suala müsbət cavab verib. Beləliklə aydın olur ki, dövrümüzdə ailədə özünü bədbəxt hesab edən qadının aldatma və xəyanət ehtimalı 100 faizdir.

Psixoloqlar deyir ki, xəyanət edən kişi özünü bəzi hərəketləri ilə "ələ verir". Əvvəlcə xanımı bunu hiss edir, öncə bəzi məsələlərin yolunda olmadığından fərqline varır. Daha sonra həyat yoldaşının bir sözünün digəri ilə uyğun gəlmədiyini anlayır, yalanları ardıcıl və tutarsız olur. Həmçinin, xanımına xəyanət edən kişi onun gözünün içine baxmaqdan çəkinir, göz teması qurur. Xəyanət edən kişilər evdə müm-

formada münasibət deformasiyası baş verib. Bəziləri sosial şəbəkənin xeyrini görür, çünkü informasiya təlabatını ödəyir, intellekti, dünyagörüşü gücləndirir, biliyi təkmilləşdirir, yeni tanışlıqlar yaradır. Bəziləri isə zərərini görür, virtual aləmin köləsine çevrilir, sosial şəbəkələrdə "yaşayır", psixologiyasına, səhhətinə, ailəsinə təsir edəcək zərərli vədişlər qazanır.

Biz əvvəl sosiallaşmaq üçün canlı ünsiyyətdə olurduk, qohumla, qonşuya münasibət yaradırdıq, indi sosial şəbəkədə hal-əhval tuturuq. Amma indi ər arvadına sözünü bu otaqdan o birinə keçib demir, şəbəkədən yazır. Hər ne qədər gizli qalsa da, sosial şəbəkələr ucbatından bizim ölkəmizdə də ailələr dağılır. Düzdür, çıxları heç bilmir ki, bu ailə ne bədbədən dağıldı, çünkü məhkəmə onları "yola getməmek", "davamlı mübahisə" kimi səbəbərlərə boşayıb. Əslində, ailələrin bəzilərində boşanma səbəbi beledir: "qadın və ya kişi davamlı olaraq sosial şəbəkədə, messencerde olduğuna və bir-biri ilə ünsiyyət saxlamadığına görə ailədaxili söz-söhbət yaranıb və tərəflər boşanmağa qərar veriblər". Sosial şəbəkədə başqasının yalançı vədlərinə inanan, aşiq olduğunu düşünən insanlar getdikcə artır və bu da təbii olaraq ailələrin dağılmışına səbəb olur.

Birincisi, daima xəyanət meyilində olanlardır ki, bu cür kişilər qısa və davamlı olmayan əlaqələrə üstünlük verirlər və heç bir əlaqələrində uğurlu ola bilirlər. Müsəlman ölkələri arasında bu cür əlaqələre daha meyilli olan kişilər osmanlı türkləri hesab edilir. İkinci kateqoriyada isə təsadüfen xəyanət edənlər var. Bu cür kişilər "istəmədən" bu vəziyyətə düşürlər. Daha çox evli və nisbətən daha yaşılı qadınların bir növ "toruna düşürlər" və bir çox hallarda bu kişilər üçün "göydəndüşmə" olur.

Lale Mehrali

Şok (g)E(yi)NDİRİM kampaniyası

Elçin Bayramlı

Son zamanlar ticarət və iasə obyektlərində müxtəlif faizli güzəsti nəzərdə tutan endirim kampaniyalarının keçirildiyi haqda elanların sayı kəskin şəkildə artıb. Mağazaların vitrinlərində, iri reklam şitlərində satış qiymətlərinin xeyli dərəcədə aşağı salınması, hətta maya dəyərindən ucuz satılması barədə məlumat verilir. Bu proses bəzi mağazalarda ilboyu davam edir.

Aydındır ki, bu kampaniyanın reallaşdırılmasında məqsəd yalnız satılmayan məhsullara tələbatı artırmaq üçün onların reklamının təşkilini və onları baha qiymətə alicilərə sırmışdır. Bütün dünyadan fərqli olaraq bizdə insanlara, əsasən, geyiminə görə münasibət gösterirler. Bu səbəbdən də Azərbaycan əhalisi üçün zəruri mallar kateqoriyasında geyim, hətta qida dan da önde yer alır.

Ən ucuz və keyfiyyətsiz ərzaqla qidalanan, amma bahalı və dəbdə olan geyime üstünlük verən insanlar bizdə kifayət qədər çoxdur. Bu isə, ölkədə paltar bazarının çıxəklənməsinə böyük imkanlar yaradıb. Belə çıxəklənməni əlbəttə, yaxşı hal hesab etmək olardı, bir şərtlə ki, bu, paltar bazarının keyfiyyətsiz məhsullarla doldurulması və istehlakçıların aldadılması ilə müşayiət olunmasın.

Bu gün Bakıdakı mağazaların eksəriyyətinin vitrinlərində yazılışlı lövhələrdə 30, 50, hətta 70 faizlik endirim elan edilib. Lakin mallara baxanda məlum olur ki, bu endirim yalnız əhəmiyyətsiz, satılmayan, keyfiyyətsiz mallara aiddir. Üstəlik, qiymətlər hər hansı bir ucuzlaşma edildiyini düşünməyə əsas vermir.

Belə çıxır ki, endirim edilənədək hər hansı bir paltar 100 manata satılmış, indi 30 manata təklif olunur. Materialın keyfiyyətindən və tikiliş seviyyəsindən azca anlamaq kifayət edir ki, belə paltarların real dəyərinin maksimum 20 manat olduğunu başa düşəsən. Belədə mağaza, məsələn, 30 manata satmadan məmənnən olduğu hər hansı bir geyimi, guya əvvəlki qiyməti 100 manat imiş kimi göstərib 70 faizlik endirim adı ilə 30 manata satır.

Üstəlik, "şok endirim" sözünü görüb mağazaya daxil olan alicilərini sayı artır. Gözel-göyçək satıcı qızlar da (boş yerə xarici görünüşü gözlə olan genç qızları belə yerlərdə işə cəlb etmirlər ki?) əzilib-büzülərə müştərinin şirin dillə ələ alır, malı layiq olmadığı təriflərə qonaq edərək alicinin dükəndən əlibəş çıxmasına imkan verirlər.

Hansısa mala baxmaq istəyən aliciya isə təxminən belə sözler deyilir - "Siz özünüz müasir, savadlı adama oxşayırsınız. Elə geyiminizden hiss olunur ki, aristokrat adamsınız (?). Sizcə belə malı bundan aşağı qiymətə almaq olarmış?"

"Qoltuğuna qarpz verilmiş" müştəri isə bir az tərəddüd etse belə, plastik manekene oxşayan satıcı xanımın qızıl kimi vaxtını aldıqdan xəcalət çəkerək həmin malı almağa məcbur olur.

Qiymətlər bir yana, ən dəhşətli vəziyyət keyfiyyətə bağlıdır. Bu gün geyim bazarında satılan məhsulların yarıdan çoxu sadəcə olaraq zibildən düzəldilib. Əsasən ayaqqabılar, gödəkçələr, qadın alt paltarları başda olmaqla bir çox məhsullar Çinə və digər ölkələrde kimyəvi tullantılardan, işlənmiş plastik materiallardan və adı meşət tullantılarının emalından əldə olunur. Sağlamlığı məhv edən bu məhsullar bizdə şok endirim adı altında istehlakçılarla geyindirilir. Nəticədə ucuz mal almağa məcbur olan aztəminatlı insanlarımı müxtəlif xəsteliklərə düşər olurlar.

Bir çox paltarla isə istənilən yarıkı yapışdırıb müxtəlif ölkələrin və şirkətlərin adı ilə satırlar. Məhz bu səbəbdə dünyanın ən məşhur və bahalı geyim brendlərinin adı yazılış malları bizdə "qəpik-quruşa" alımaq mümkündür. Son vaxtlar onlayn ticarətin inkifiqəti insanlara hər hansı bir məhsulun orijinalini birbaşa firmadan sıfırış edərək getirtmək imkanı verib. Nəticədə yerli bazarda satışlar azalır və satıcılar arasında müştəri uğrunda rəqabet qızışır.

Hazırda "endirim" mağazalarında şidirgi "(g)e(yi)ndirim" prosesi gedir. Bu prosesə nə nəzət edən, nə şikayət edən, nə də tədbir görən yoxdur. Nəcə deyərlər, alan razı, satan razı, nəyə lazımdır qazı? Bazar olsun!

Elektron siqaret nədir?

Elektron siqaretlər tütünü yandıraraq tüstü çıxarmaq əvəzine tərkibinde nikotin olan mayeni buxarlayan sistemdən istifadə edir. SİA xəbər verir ki, elektron siqaretlərin necə işlədiyini başa düşmək üçün onların əsas komponentlərini və funksiyalarını nəzərdən keçirmek lazımdır.

* **Batareya:** Elektron siqaretin enerji mənbəyinə, adətən, təkrar doldurulan litium-ion batareyası daxildir.

* **Atomizer:** Atomizer və ya qızdırıcı element maye nikotin qarışığını buxara çevirən elektron siqaretin mühüm komponentidir. Atomizer adətən maftille bükülmüş silindr kimi formalı bir parcadır. Batareyanın verdiyi enerji atomizatorun telini qızdırır.

* **Kartic və ya Tank:** Kartic və ya çən maye nikotin və ləzzət qarışığını ehtiva edən bölmədir. Bu maye elektron siqaret vasitəsilə buxara çevriləcək.

Elektron siqaret necə işlənir?

* İstifadəçi dodaqlarını elektron siqaretin ağız boşluğununa qoyur və çekir.

* İstifadəçi onu çekdikdə, batareya işə düşür və atomizator telini qızdırır.

* Qızdırılan maftil karticdə və ya çəndə

olan maye nikotini buxara çevirir.

* İstifadəçi bu buxarı nəfəs alır.

Bu proses ənənəvi siqaretlərdə tütünün yandırılmasından fərqli olaraq maye nikotini qızdıraraq buxarlandırır. Buna görə də elektron siqaretlər tüstü əvəzine buxar əmələ gətirir və bu buxar nikotin tərkibli inhalyasiyanı təmin edir. Elektron siqaretlər buna görə də "buxarlandırcılar" və ya "vape cihazları" adlanır.

Elektron siqaretlər təhlükəsizdirmi?

Xeyr, elektron siqaretlərin təhlükəsizliyi mürəkkəb məsələ olsa da, elektron siqaretlər təhlükəsiz deyil. Bununla bağlı bilmeli olduğunuz bezi əsas meqamlar bunlardır:

* **Sağlılıq riskləri:** Elektron siqaretlərin tərkibində olan kimyəvi maddələrin və nikotinin sağlılıq üçün potensial riskləri hələ də aydın başa düşülməyib. Elektron siqareti buxarında ənənəvi siqaretlərdən fərqli kimyəvi maddələr olsa da, müxtəlif araşdırımlar e-siqarete əlavə edilən aromaların və tatlandırıcıların tənəffüs sisteminə zərəri olduğunu göstərib. Bundan əlavə, buxar tənəffüs edilərkən cihazın qızdırıcı elementlərindən ayrılan metalların (məsələn, qurğun və ya kadmium) inhalyasiyası riski var.

Elektron siqaret, yoxsa qəlyan zərərlidir?

müalicələr mövcuddur.

Elektron siqaretin zərərləri nələrdir?

Elektron siqaretlərin tərkibində nikotin və adı siqaretlərde olan bir çox digər kimyəvi maddələr var. Tərkibindəki kimyəvi maddələr potensial sağlılıq riskləri daşıyır. Bundan əlavə, tərkibində nikotin olduğu üçün asılılıq yarada və müxtəlif xəstəliklərə səbəb ola bilər.

* **Nikotin Asılılığı:** Elektron siqaretlərin tərkibində nikotin sayəsində istifadəçilərin nikotin asılılığını davam etdirir. Nikotin asılılıq yaradan bir maddədir və sağlılıq problemlərinə səbəb olur.

* **Yan təsirlər:** Elektron siqaretlərin istifadəsi ilə, xüsusən də cihazlardan düzgün istifadə edilməkdə bir sıra yan təsirlər və fəsadlar bildirilmişdir. Bu yan təsirlərə ağız və boğazın qıcıqlanması, öskürək, baş ağrısı, ürəkbulanma və tənəffüs problemləri daxildir.

* **Yeniyetmələr və uşaqlar:** Elektron siqaretlər xüsusilə yeniyetmələr və uşaqlar arasında populyarlaşdı. Bu, nikotin asılılığının inkişafına və beynin inkişafına təsir edə biləcək potensial risklərə səbəb ola bilər.

Elektron siqaretlər siqareti tərgitməyə kömək edə bilərmi?

Xeyr, elektron siqaretlərin tərkibində nikotin olduğu üçün siqaret çəkənlərə həm nikotin asılılığını, həm də davranış asılılığını saxlamağa kömək edir. Ona görə də siqareti tərgitmək isteyənlər həkimləri ilə meslek-hetləşərək en uyğun üsulu seçməlidirlər. Siqaret asılılığı müalicə edilə bilən bir xəstəlikdir və onu buraxmaq üçün müxtəlif dərmanlar, nikotin əvəzedici müalicələr və

Nikotin asılılığına səbəb olduğu üçün siqareti buraxmağınızı kömək etmir, siqareti tətikləyir.

- * Tənəffüs problemləri
- * Ağız və boğazın qıcıqlanması
- * Öskürək
- * Baş ağrısı
- * Ürəkbulanma
- * Yüksek insult riski
- * Ürək-damar sistemini zədələyir
- * Tənəffüs sistemini zədələyir
- * Beyin inkişafını ləngidir
- * Kişi lərde sperma sayını və keyfiyyətini azaldır
- * Qadınlarda erkən menopauza səbəb olur
- * Düşük riskini artırır bilər

araşdırımlarla təsdiqlənir. Elektron siqaretlərə olan bir çox kimyəvi maddə, məsələn; dadlandırıcılar, uçucu inqrediyentlər, kanserogen maddələr və ağır metallar ağıcyərlərə ciddi və qalıcı ziyan vurma ehtimalı yüksəkdir. Elektron siqareti tüstüsü ağıcyərlərdəki hava kisələrini qoruyan makrofaq adlanan hüceyrələrin funksiyasını pozur və parlaq qarğıdalı ağıcyəri (Bronchiolitis Obliterans) kimi xəstəliklərə səbəb olur. Xüsusilə, buxarın tərkibindəki zəherli kimyəvi maddələr il-tihabi və oksidləşdirici stressi artıraraq ağıcyərlərə zərər verir, eyni zamanda öskürək, nefəs darlığı, astma kimi simptomlar və ağıcyər infeksiyası riskini artırır.

Əvvəli Səh. 12

Elektron siqaretin dişlərə zərərləri

Elektron siqaretlərin diş sağlamlığına təsiri ənənəvi siqaretlərin verdiyi zərərdən daha azdır, lakin yənə də bəzi mənfi təsirlərə səbəb ola bilər. Elektron siqaretindən istifadə edən insanlarda aşağıdakı diş problemləri yaranır:

* Dişlərin saralmasına səbəb olur.

* Vape mayelərində turşular və digər kimyəvi maddələr ola bilər. Bu kimyəvi maddələr diş minasına zərər vere bilər və diş eroziyasına səbəb ola bilər.

* Ağız quruluğuna səbəb ola bilər. Bu, ağız boşluğununda bakteriyaların əmələ gəlməsini artıraraq diş çürüməsi riskini artırır.

* Diş etlərinin qıcıqlanmasına və bəzən qanamasına səbəb ola bilər. Uzun müddətli, bu, periodontal problemlərə və diş eti xəstəliklərinə kömək edir.

* Dişlərdə kök nöqtəsinin rezorbsiyası kimi tanınan və diş köklərinin zədələndiyi bir vəziyyətə gətirib çıxara bilər.

Elektron siqaretlərin diş sağlamlığını qorumaq üçün adı siqaretlərdən daha yaxşı seçim deyil. Diş sağlamlığını qorumaq üçün siqaretindən imtina etməyi, mütəmadi olaraq diş həkiminizi baş çəkməyi və ağız baxımıza diqqət etməyi tövsiyə edirik.

Elektron siqaretin hamiləlik və körpəyə təsiri

Elektron siqaretin tərkibində adı siqaret dən fərqli olaraq tütün yoxdur, tərkibində nikotin, propilenlikol, qliserin və müxtəlif kimyəvi maddələr olan mayeni qızdırır və buxarlaşdırır. Buxar istifadəçi tərəfindən inhalyasiya edilir və siqaret çəkmə hissi verir. Hamilelik dövründə elektron siqaretin zərərləri tam olaraq bilmir, lakin bəzi araşdırımlar göstərir ki, elektron siqaretindən istifadə edən hamile qadınların adı siqaretindən istifadə edənlərə bənzər riskləri var.

* Körpənin ölü doğulma ehtimalı artır.

* Doğuşdan sonra körpənin ölüm riski ikiqat artır.

* Doğuşdan sonra körpənin xəstələnmə riski artır.

* Ana üçün aşağı düşmə, ektopik hamilelik və vaxtından əvvəl doğuş riski var.

* Doğumdan əvvəl plasentanın partlaması riski artır.

* Plasentanın aşağı çökəmisi riski (plasenta previa) artır.

* Körpənin ağıcyər inkişafını pozur, doğuşdan sonra körpənin tənəffüs yolu xəstəlikləri yaşamاسını asanlaşdırır.

* Körpənin doğum çəkisi az ola bilər.

* Beyin inkişafını maneə törədərək eqli geriliyə səbəb olur.

Bütün bu səbəblərə görə hamilelik dövründə elektron siqaret və digər tütün məmulatlarından istifadə etməkdən çəkinmək daha yaxşıdır.

Elektron siqaretlərinin etmələr və uşaqlar arasında populyarlaşır. Bu yaş qruplarının hələ də inkişaf etməkdən olan ağıcyərləri var. Elektron siqaret istifadəsi bu qruplar üçün potensial uzunmüddətli təsirlərə və bir çox mümkün zərərlərə malikdir.

Elektron siqaret xərçəngə səbəb olurmu?

Elektron siqaret və digər tütün məmulatlarından istifadənin xərçəng riskini artırığını göstərən araşdırımlar var. Elektron siqaretlərin sidik kisəsi və ağıcyərlərdəki DNT-ni zədələdiyi, organizmin genetik temir mexanizmini zəiflətdiyi və ağıcyər xərçəngi riskini artırığı müəyyən edilib.

Elektron siqaret və ya siqaret daha zərərlidir?

Bəzi araşdırımlar göstərir ki, elektron siqaretlər adı siqaretlərdən nisbətən daha az zərərlidir. Bununla belə, hər ikisinin sağlamlıq riski daşıdığını xatırlamaq vacibdir. Ən yaxşı yanaşma siqaretindən imtina etmək və ya nikotinin istifadəsini azaltmaqdır.

Qəlyan nədir?

Qəlyan Şərqi mədəniyyətinin məhsulu olada, onun əsl mənşəyinin Hindistandır. Söyləmək olar, Hindistandan sonra İran, ərəb və fars mədəniyyətinə yayılıraq məşhur mədəniyyət məhsullarından birinə çevrildi. Qəlyan, tübüñü islatmağa və ondan sadə və ya etirli istifadə etməyə imkan verən

dələr təkce sizə təsir etmir. Qəlyan çəkdiyiniz zaman zəherli toksinləri hava vasitəsilə ağıcyərlərinizə çəkirsınız. Bu şəkildə ağıcyərlərinizə daxil olan toksin orqanlarınıza zərər verir. Beləliklə, həm özünüüz, həm də etrafınızda insanları zəherli maddələrə məruz qoyursunuz. Yaxşı, əgər digər qəlyanların zərərləri nədir sualına cavab axtarsaq, belə bir siyahı yaratmaq olar:

Qəlyanın ağız hissəsi ne qədər təmizlənse və ya dəyişdirilsə də, qəlyanın nəmli quruluşu xəstəliklərin sürətlə çoxalmasına səbəb olur və yoluxucu xəstəliklərə səbəb olur.

Tərkibində yüksək miqdarda nikotin səbəbiyle asılılıq yaradır,

Qəlyan qoxusunun onu istifadə edən insana nüfuz etmə qabiliyyətinə görə pis qoxuya səbəb ola bilər və sosial mühitlərdə stigmata yarada bilər.

Bir insanın vərəm, ağıcyər xərçəngi, ürək-damar xəstəlikləri və qan təzyiqi kimi ciddi xəstəliklərə tutulmasına səbəb ola bilər,

bəzi yan təsirləri yaşamasına səbəb olur.

Yan təsirləri

İnsanın bədənidəki balanssızlığa görə depressiya, stres və depressiya əhval-ruhiyəsi,

Qəfil qəzəb və əsəb pozğunluqlarının olması,

Gənc yaşda dad və həzz hissələrinin itirməsi,

Uzun müddət diqqəti cəmleye bilməmək

Davamlı çəkilmə simptomları,

Solğun və sağlam olmayan dəri görünüşü,

Həddindən artıq saç və qaş tökülməsinə məruz qalma,

Dırnaqların və ya dişlərin həssaslığı və tez qırılması,

Erkən yaşda diş çürüməsi, ağız qoxusu, səs çatlaması,

Elektron siqaret, yoxsa qəlyan zərərlidir?

bir vasitədir, ümumiyyətlə, kafe və çay evləri kimi dostlarla ünsiyətdə olan yerlərdə istifadə olunur. Qəlyan istifadəsinin artmasının səbəbləri tübüñü etirli şəkildə istifadə etmək imkani vermesi və ictimaiyətə təmin etməsidir.

Qəlyan - Əsasən, beş hissədən ibarətdir: ser, boru, lans, boşaltma və şüşə. Bu hissələrdən ser qəlyanın uzun gövdə hissəsinə verilən addır. Küpün yuxarı hissəsindəki ağız hissəsi dar olduğu halda, bədən hissəsi aşağıya doğru genişlənərək onu küpe oxşayır. Kifayət qədər istilik yaratmağa cəhd edilir. Lanset, tübüñün şüşədən götürülərək ağıza çatmasını təmin edir. Qəlyanın şüşə hissəsi qaynar suyun qəlyanın içindəki tübüñü süzdüyü hissəsidir. Sonuncu hissə, evakuasiya, ümumiyyətlə yeni nəsil qəlyanlarda rast gelən qəlyanın içindəki yanmış tübüñün çöle atıldığı yerdir. Qəlyanın üzərində və boru hissələrində ümumiyyətlə şərq mədəniyyətindən təsirlənmiş şəkillər və ya tıkmələr var. Qəlyanın qabına qoyulan tübüñün tərkibində yüksək miqdarda nikol, kobalt, xrom, nikotin və qurğuşun var. Yeni qəlyanda siqaretindən daha çox tübüñ və zərərləri maddələr var. Ona görə də her gün qəlyan çəkməyin çoxlu zərərləri var. Orta hesabla bir siqaret istifadəçi günde 10-15 siqaret istehlak edir. Qəlyanın tübüñ miqdarı 4-5 paketə uyğun gəlir.

Qəlyanın zərərləri

Yaş tübüñün istifadəsinə görə qəlyanın zərərlərini görməzlərdən gəlmək olmaz. Tübündən istifadənin zərərləri bütün dönyada məlumdur. Lakin qəlyanın tərkibində tübüñ olsa da, birbaşa tübüñ istifadəsi ilə müqayisədə onun zərərləri az qiymətləndirilir. Bunu belə, bu, böyük sehvdir. Qəlyanın zərəri siqaretindən az deyil. Qəlyan həm tübüñ məmulati olduğu, həm də ciddi gigiyena problemləri yaratdığı üçün təbətəne görə təhlükəlidir. Çünkü qəlyanın tərkibindəki zərərlərə

hər gün qəlyan çəkməyin zərərlərindən biri də astma kimi xroniki xəstəliklərə dəvət etməsidir. İnsanda ciddi tənəffüs xəstəliklərə səbəb olur,

Həddindən artıq istifadə ilə, insanın dad duyusunun küt olmasına səbəb ola bilər.

Qadınlarda selülit, uzanma işarələri və varikoz damarlarının əmələ gəlməsinə səbəb olur, kişilərə sperma keyfiyyətini və qadınlarda yumurta əmələ gəlməsinin keyfiyyətini azaldır.

Hamilelik dövründə qəlyandan istifadə körpənin inkişafında problemlər yarada bilər. Buna görə də her gün qəlyan çəkməyin zərərləri hamile qadınlar üçün daha pis nəticələrə səbəb ola bilər.

Elektron qəlyanın zərərləri nələrdir?

Elektron qəlyan qəlyanın daha kiçik formadır. Elektron qəlyanları cibinizdə asanlıqla daşıya bilərsiniz. Buna görə də çox üstünlik verilir. Elektron siqaretler, ümumiyyətlə elektron qəlyan kimi təqdim olunur və belə satılır. Elektron qəlyanın zərərləri en az klassik qəlyanın zərərləri qədərdir. Elektron qəlyandan istifadə edirsinizsə, qəlyanın özümüzle asanlıqla daşıya bilərsiniz. Bu, tübüñə daha asan daxil olma imkanı verir. Bu, zərərlərə təsirlərindən biri olan elektron qəlyanın asılılıq xarakterini artırır. Elektron qəlyandan istifadə ağıcyər xəstəlikləri, astma və bronxit kimi xəstəliklərin inkişaf riskini artırır və insanın sağlamlığı üçün geri dönməz nəticələrə səbəb ola bilər. Bu məhsullar siqaretin zərərləri kimi ilk növbədə ağıcyər xəstəliklərinə səbəb olur.

Qəlyanın yan təsirləri nələrdir?

Qəlyan son vaxtlar sosiallaşma vasitəsi kimi çox istifadə olunmağa başlayıb. Uşaqlar qəlyandan genç yaşlarında dostlarının mühitində təqlid nəticəsində istifadə etməye başlayıblar. Uşaqların çoxu genç yaşlarında dosluq dairəsindən kənarda qalmamaq üçün qəlyandan istifadə edir ki, bu da təessüf ki, sonrakı yaşlarda xəsteliyə tutulmalarına və dostları ilə belə səhəbet edə bilməmələrinə səbəb olur. Gənc yaşda qəlyandan istifadə etməye başlayan insanlarda qəlyanın tərkibində yüksək miqdarda zəherli maddələri xaric edə biləcək müdafiə sistemi hələ inkişaf etməmiş ola bilər. Bu vəziyyət fərdlərin

QƏLYAN EN ÇOX HANSI YAŞ ARALIGINDA İSTİFADƏ EDİLİR?

Xüsusilə 18-21 yaşlı gənclər arasında qəlyan getdikcə daha çox yayılır. Gənclər kütüvə mədəniyyətin məhsulu olan bu vasitədən cəmiyyətə integrasiya etmək, kənarda qalmamaya istifadə edirlər.

FAYDALARI

Qəlyan istifadə olunduğu yerdə isti atmosfer və səhəbet mühiti yarada bilər. Bu yerlər daha asan sosiallaşmanıza və bəzi çətinliklər və məsuliyyətlərdən narahat olmadan xoş vaxt keçirməyə kömək edə bilər.

QƏLYAN ÇƏKƏNDƏ ƏN ÇOX NƏYƏ DİQQƏT OLMALIDIR?

Qəlyanın ağız hissəsi yoluxucu xəstəliklərin ötürülməsinə səbəb ola biləcəyi üçün ilk növbədə ağız hissəsinin gigiyenəsi diqqət yetirilməlidir. Bundan əlavə, qəlyan verilən yerin təmizliyi də çox önemlidir. Əgər yer çirkidirsə, ağız nahiyyəsi xəstəliksiz olsa belə, dolayı yolla bəzi mikrobları bədəninizə daxil edə bilərsiniz. Qəlyan üçün istifadə edilən tübüñin keyfiyyəti və lezzətləri də diqqət yetirilməli olan məsələlərdəndir. Yüksək keyfiyyətli tübüñün toksiklik miqdarı da aşağı olacaq.

Sevilin Abbasova

Sensasiya: Əli Kərimli səhvini etiraf etdi

Aşağıda sözü bitəndə "daley, daley" edən kimi dağıdıcı müxalifetində şər və böhtanları nəticəsiz qaldığından nala-mixa vurmağa başlayıblar. Bu səbəbdən de AXCP sədri Əli Kərimli, Milli Şuranın rəhbəri Cəmil Həsənli, Müsavat başqanı Arif Hacılı Azərbaycan cəmiyyətinə dəxli olmayan mövzuları müzakirəyə çıxarıb, etrafında şoular yaratmağa çalışırlar. Neçə gündür AXCP sədri Əli Kərimli 130 milyonluq Rusyanın 48 milyonluq siyasi partiya temsilcilərinə biri olan Aleksey Navalnidan danışmağa başlayıb. Sosial şəbəkələrdə paylaşımlarında və internet TV-lərə müsbəhələrində A.Navalnının ölümündən kədərləndiyini və onu sıfırışlı şəkildə qətlə yetirdiklərini söyləyir. Əlavə olaraq uydururdu ki, guya hökumət Navalnının cənəzəsinə ailəsinə təhvıl verməcək və gizlince dəfnini həyata keçirəcək. Birincisi, insanı nöqtəyi-nezərdən şəxsin ölümüne üzülmək olar. İkincisi, deyən lazımdır, Ə.Kərimli, haradan bilirsən ki, onu sıfırış əsasında qətlə yetiribler? Sən falçisan, yoxsa peşəkar istintaqcısan? Üçüncüsü, deyirdin ki, cənəzə ailəsinə verilməyəcək, gizlince dəfn olunacaq. Axi A.Navalnının cansız bədəni anasına təhvıl verilib və onun dəfn edilməsi üçün yer ayrılib.

Ə.Kərimli falçı olmalı idi, dönüb "siyasetçi" oldu

Maraqlıdır ki, məsələ ortaya çıxandan sonra Ə.Kərimli fikirlərində redakte etməli olub. Yenə də sosial şəbəkə üzərində paylaşımında yazıb ki, nəhayət,

Aleksey Navalnının dəfn mərasimi üçün Moskvada kilsə də ayrıldı, Moskvanın ən qədim qəbiristanlıqlarından olan Borisov qəbiristanlığında yer də. Dəfn mərasimi martın 1-də olacaq: "Təkcə Navalninin öldürülmesi və ondan sonra baş verənlər, rejimin Navalnının dəfnə etrafında yaratdığı sünə gərginlik Rusyanın tək adam hakimiyətinin nə qədər primitiv və bacarıqsız olduğunu çıpalığı ilə ortaya qoyur. 1. Müxalif lideri Aleksey Navalnını öldürməkle Rusiya hakimiyəti nə əldə etdi? Təbii ki, heç nə. Çünkü Putin hakimiyətinin aqabi artıq Rusyanın hansısa müxalif liderindən (nə qədər populyar olsa da) yox, Rusiya-Ukrayna savaşının nə vaxt və neçə nəticələnməsindən asılıdır. Yəni Navalnini öldürməkle Rusiya rejimi nəinki öz ebediliyini təmin etmedi, əksinə dünya ilə də Rusiya əhalisi ilə də arasındaki son körpüleri belə yandırı və öz sonunu yaxınlaşdırı. 2. Yaxşı, ağır cinayət qurşanıb, öldürdülər Navalnini. Bəs onun insancasına dəfnine imkan verməmək hansı ağlıñ məhsulu id? Bütün dünya gördü ki, Navalnının cəsədini anasına vermək istəmədir, hamı kimi dəfninə imkan vermədir.

İLHAM ƏLİYEV

Bəs nə zaman geri çəkilib, Navalnının cəsədini anasına verdilər? Bütün dünyada biabır olandan və milyonlarla rusyalının nifrətini qazanandan, hiddətini görəndən sonra".

Ə.Kərimli tapşırıqları yerinə yetirmək məcburiyyətindədir

Çərənqiliyə adət edən Ə.Kərimli yaxşıda statusun son cümlələri ilə eyham vurmağa çalışır ki, A.Navalnının cənəzəsinin ailəsinə qaytarılmasında və dəfn üçün yerin ayrılmamasında onun da etirazlarının rolü olub. Təbii ki, təşəkkür isteyir, onu da kimdən alacağı özü bilər, ancaq bir məsələ var ki, bu məxlüq niyə bu qədər özü haqqında böyük fikirdədir? It dəfərində adı belə olmayan bu məxlüqun yekə-yekə iddiyalı fikirlər söyləməsi təccübülü deyilmə! Xaricdəki, Rusiyani hədəf seçən qüvvələr yerlərdəki ələtlərinə, o cümlədən de Ə.Kərimliyə müvafiq tezislər təqdim ediblər. Ə.Kərimli de tapşırıqları yerinə yetirmək məcburiyyətində qalıb. Yoxsa Ə.Kərimliyə nə düşüb ki, Rusyanın siyasi partiya nümayəndəsinin ölümüne zülm-zülm göz yaşı töksün, sosial şəbəkələr vasitəsi ilə Putinin ünvanına təh-qırıllar yağıdırınsın. Diger tərəfdən maraqlıdır ki, bir dəfə də olsun bu bozbaş molaların qazanın dibini yalayan məxlüq Türkiyədə antiterror əməliyyatları zaman şəhid olan türk əsgəri ilə bağlı narahatiğini dileyətən. Ə.Kərimlinin Qəzzada müsəlmanların qanının axıdılmasına etiraz olaraq status paylaşıldığına rast gelinməyib. Diger müsəlman - türk ölkələrində baş verən agrılı-nəfəsli hadisələrə Ə.Kərimlinin mövqə bildirdiyi halı olmayıb. İndi durub-durub A.Navalninin ölümü ilə bağlı yekə-yekə statuslar paylaşması onun xüsusi tapşırıqlarla silahlandıığını göstərir. Bu isə onun xarici maraqlı dairələrinə elində alet olduğunu bir daha təsdiqləmiş olur.

Məzara qoyulan gül ehtiramdır, ya ənənə?

Arxeoologi qazıntılar zamanı qədim məzarlarda çiçək izinə çox nadir hallarda rast gelinir. Aydın məsələdir, cünki çiçəklər çox incədirler və tez quruyub məhv olurlar, ona görə də yüzillər sonra onların qalığına rast gəlmək olmaz. Amma istisna hallar da olur.

Arxeoloji tapıntılara görə, ilk dəfə məzara çiçək düzülməsi adəti Misirdə yaranıb. Misir fironu Tutanhamonun eradan önce 1346-cı ildə ölündə məzarının içiçəkdən əkkillərlə bəzədildiyi məlum olub. Şimali Avropada isə miladdan önce 2000-ci illərə qədər məzara çiçək qoyulduğu aşkarlanıb. O zamanlarda bu çiçəklərin məzara düzülməsində məqsəd yaxşı ruhları çəkmək, pis ruhları qovmaq olub.

Araşdırmaçılar hesab edir ki, güllərin məzara qoyulmasının digər bir səbəbi də cəsədlər çürüyərək çıxan qoxunu ört-basdır etmək məqsədi olub.

Deyə bilərsiniz ki, güllərin nə qədər ömrü var ki, cəsəd iyini ört-sün. Mütəxəssislər belə düşünmürələr. Qədim Misirdə bunu da düşünən insanlar ətri uzun müddət qalan ağacların cubulardan və çiçəklərdən istifadə ediblər. Məzarlıqdə sərv ağaclarının çox ekiləsi de bu səbəbdəndir. Bu ağaç gözəl iy ifraz edir. Sərv ağacının odununu yandıranda çox gözəl etir yayılır. Yağış yağanda, ağaç yaş olanda da bu iy saçılır. Bəlkə də çoxlarınız məzarlıqdan qorxursunuz, amma sərv ağaclarının gözəlliyyi, yaydığı rayihə bu qorxunu bir az azaldır. Ayrıca, bizim ölkəmizdə becəriləməyən bir çox ağacalar da var ki, onların qabığından, budaqlarından və kökündən etir və müxtəlif qoxulu aksessuarlar hazırlanır. "Buxur" və ya "blaqoveniya" adını eșitmiş olarsınız. Bu etirli cubuqlardır və şəri, mənfi enerjini qovmaq üçün yandırılır. Buxur sözügedən etirli ağacların hazırlanır.

Cənəzə evinə əkkil və ya gül gətirilməsi adəti az qala bütün xalqların mədəniyyətində var. Qədim mədəniyyətlərdə bir insan vəfat edəndə digər insanlar bunu normal qarşılıyırılar, insanlar hələ o zaman anlayırdılar ki, insanın ölməsi onun yox olması demək deyil. Əgər içimizdən biri vəfat edirsə, bu yalnız dünyadan-dünyaya kecid demekdir. Ölen onun bədənidir, cismidir, ruh isə əbədi var.

Qədim mədəniyyətlərdə (məs. şumerlərdə, hindililərdə, şaman türklərdə və s) bunu anlayan insanlar ölümü toy-bayram kimi qəbul edirdilər, ruhun azadlığını alqışlayırdılar, bədənini dəyişən ruhun yeni həyatının olacağına inanırdılar. Elə buna görə də məzara gül-ciçək düzürdülər, bayram əhvalı yaratmaq üçün.

Müsəlman din xadimlərinin sözlərinə görə isə, məzara gül-ciçək qoyulması, cənəzə evinə əkkil və ya çələng aparılması adəti xristianların adətidir və müsəlmalığı caiz bir adət deyil. Məzar üzərinə çiçək, çələng, əkkil qoyulması ənənəsi İslama olmayıb. Yəni, bu İslama xas bir adət deyil. Dinşunaslar bunun vacib olmadığını, bunun yerinə vəfat edən ruhuna dualar oxumaq, onun ehsanınaacları doyurmayı də savab olduğunu hesab edir.

Lakin bəzi islam alimləri məzara gül qoymaşın, habelə məzar torpağında gül əkkil-becəriləməsinin gözəl ənənə olduğunu bildirir. Onlar hesab edir ki, məzarada olan güller məzarada yatan insanın ruhi dünyada rahatlığının göstəricisidir. Yəni, əgər bir məzarada çiçəklər bitirse bu həmin insanın rəhmətə layiq olduğunu və qəbir əzabı ilə sinanmadığının sübutudur. Güller həmişə gözəlliyyin, təmizliyin və hörmətin göstəricisi kimi qəbul edilib. Dünyadan köçən insana verilən dəyər də buna görə güllərlə göstərilib.

Lala Mehralı

Siqareti tərgitməyin ən asan yolu hansıdır?

AYDINLIQ GƏTİRİLDİ

şansı artırır".

"Bu vərdişdən birdən-birə, yoxsa yavaş-yavaş xilas olmaq lazımdır?

Çəkən şəxs siqareti tərgitmək üçün müəyyən tərgitmə metoduna və yardımına ehtiyacın olacağını bilməlidir və bunun üçün bir gün seçməyə qərar verə bilər. Lakin bunun üçün mümkün qədər stressiz bir zaman seçməlidir. Bu, nikotindən imtina simptomlarını azalda bilər. Siqareti tərgitmə əsulunu isə çəkən şəxs özü seçməlidir: birdəfəlik və ya tədricən azaltmaqla.

Birdəfəlik tərgidildikdə siqaret çəkmək tamamilə dayandırımlı, siqaret yandırmaq ehtiyacı hiss edildikdə siqareti tərgitmə sebəbləri mütləq bir daha düşünülməli, ehtiyac olduğu hər bir halda yardım üçün dostlara və ya tütündən imtina üzrə qaynar xəttə zəng edilməlidir. Tədricən azaltmaq qərar verildikdə isə, tütündən imtina edən şəxs çəkdiyi siqaretlerin sayını azaltmağa başlamalıdır.

Tərgitdikdən sonra yaranan əsəbin səbəbi nədir?

Bunu səbəbi tütündən imtina etdiğindən sonra yaranan abs-tinent (imtina) sindromudur. Qəribə səslənə də, nikotin azlığıni hiss etmək həqiqətən yaxşı vəziyyətdir. Ümumiyyətə, siqareti tərgitdikdən sonra ilk bir neçə həftə ərzində nikotin çatışmazlığını hiss etmək orqanızın bərpası ilə bağlı müsbət göstəricidir. Neyin bahasına olursa-olsun, tərgitməye davam etmək və bununla da nikotinin orqanizmdən temizlənməsi üçün çalışmaq lazımdır", - deyə T.Musayev sözlərinə əlavə edib.

Söylü Ağazadə

"Umutmayaq ki, tüntükəmənin güclü vərdiş və hətta asılılığın bir forması olduğuna baxmayaraq, milyonlarla insan bu təhlükədən qurtula bilər". Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında Səhiyyə Nazirliyi, ictimai Səhiyyə və İslahatlar mərkəzinin ictimai sağlamlıq şöbəsinin müdürü Tofiq Musayev deyib. Onun sözlərinə görə, siqaret çəkməkden imtina etmək müəyyən proses olduğundan, insanın siqaret çəkməyə qarşı münasibətinin dəyişməsindən başlayır: "Əgər doğru motivasiya olarsa, siqareti tərgitmək çox sadədir. İlk növbədə, insanın hansı səbəbdən siqaret çəkdiyi barədə düşünülməlidir.

Siqaret çəkməyin üç əsas səbəbi var: o bir vərdişdən, o şüur altında dədir, o bir asılılıqdır. Çəkən şəxs hər dəfə istirahət edəndə və ya yemək yedikdən sonra siqaret çekmedikdən narahat olduğunu hiss edir. Siqaret çəkmeyin bir vərdiş halına çevriləməsi müəyyən məkanlarla, fealiyyətlərlə və hətta müəyyən insanlarla əlaqəlidir. Çəkən şəxs təccüb edir ki, zərərlə olan bir şey nədən onu bu qədər yaxşı hiss etdirir. Bu, ona görə baş verir ki, siqareti tərkibində olan nikotin də narkotik maddə kimi asılılıq yaradır.

Siqareti tərgitməyin ən asan yolu hansıdır?

Şəxsin nədən siqaret çəkdiyi bilinse, tərgitmə yolu bir qədər asanlaşır. Bunlar yalnız sağlamlıqla bağlı səbəblər deyil. Tərgitmə faydalarının müəyyən edilməsi de müsbət təsir edir. Maddi, emosional, sosial kimi faydalara da bu sıradadır. Məsələn, siqarete xərclənən pul qənaət, siqareti tərgitmək mənəvi cəhətdən həqiqətən yaxşılaşdırır, qanın nikotindən təmizlənməsine və stresin azalmasına görə psixoloji rahatlıq verir. Bu səbəbdən özünü yaxşı hiss etmek üçün siqareti ehtiyacın yox olur. Siqareti tərgitmək özüne olan inamı və iradəni göstərməye imkan yaradır. Evindən, avtomobilindən və nəfəsindən xoşagelməz qoxu aradan qaldırılır və s. Əsas odur ki, çəkən şəxs tərgitməyə hazır olsun, bunu istəsin, siqareti tərgitməyə artıq qərar versin, nə səbəbdən siqaret çəkdiyini artıq bilsin. Sadəcə bunları bilmək siqareti uğurla tərgitmək üçün

Əcnəbi ekspertlər: "Moskva İrəvana cavab zərbəsi endirməyi düşünür"

"Ermənistana siyasi nəzakət çərçivəsində artıq son xəbərdarlıq edilib, İrəvan bu xəbərdarlığı ciddi qəbul etməlidir"

Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenko Ermənistana axmaq olmamağa və KTMT-dən çıxmazdan əvvəl yaxşı düşünmeye çağırıb. Xüsusiile, "tələsik və qəfil horəketlər etməyin", "çıxməq asandır, amma sonra geri qayitmaq çətin olacaq", - deyə o, açıq-əşkar eyhamla qeyd edib. Eyni zamanda, Lukaşenko qeyd edib ki, KTMT bundan zərər görməyəcək. "Biz buna tamamilə sakit reaksiya veririk. Əgər onlar KTMT-də olmaq istəmirlərse, buna görə təşkilat dağılmayaq, məhv olmaq", - deyə Belarus prezidenti

bildirib. Bu arada Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov qeyd edib ki, Rusiya Federasiyası Paşinyanın KTMT-də işin "dondurulması" ilə bağlı dediklərinə Ermənistana aydınlıq getirməyə davam edəcək, çünkü onun sözlərinə görə, KTMT planında "fealiyyətini dondurmaq" kimi bir rejim, sadəcə olaraq, yoxdur.

Kreml və Minskin İrəvanın gözlənilməz yeni kecidilərinə reaksiyasını necə qiymətləndirməliyik? Hədisələr bundan sonra necə cərayan edə biler? Rusiya və Belarusdan olan politoloqlar bununla bağlı qənaətlərini "Caliber" analitik mərkəzinə açıqlayıblar. Ekspertlərin rəylərini oxucularımıza təqdim edirik.

Rusiyalı politoloq Aleksandr Ryabtsovun fikrincə, artıq Moskva-

nin reaksiyasından aydın olur ki, Ermənistana üçün bu siyasi piruet ağırlıq olmayacağı.

"Moskva yaxşı başa düşür ki, KTMT ilə əməkdaşlığın dayandırılması Ermənistənin Qərbin hərbi strukturları, həmçinin Al ilə daha da gücləndirilmiş qarşılıqlı fealiyyətə başlayacağına demək olar ki, qeyd-şərsiz işarədir. Bu o deməkdir ki, Ermənistən hakimiyəti cəmiyyətdə anti-Rusiya əhval-ruhiyyəsini artıracaq, o cümlədən Ermənistənə Rusiya hərbçilərinə qarşı təxribatlar təşkil edəcək və digər anti-Rusiya fealiyyətləri göstərəcək. Ona görə də Rusiya İrəvanın bu davranışından son dərəcə narahatdır və bu cür oyunların qarşısını almaq istəyir", - politoloq qeyd edib.

Onun fikrincə, Kreml İrəvanın

Ermənistənə Avropa ölkələrinin kəşfiyyat xidmətlərinin sayını fəal şəkildə artırmasına çoxdan dözür və Peskovun bəyanatına əsasən, Moskva İrəvani sərt şəkilde dindirmek niyyətindədir. Onun sözlərinə görə, Moskva artıq İrəvana cavab zərbəsi endirməyi planlaşdırır və bu, çətin ki, xoşagelən olsun.

"Bunun hansı sahədə baş verəcəyini söyləməyi güman etmirəm, lakin İrəvan yaxın gələcəkdə özüne gəlməsə və hansısa yolla mövqeyini yumşaltmasa, Rusiya sözsüz ki, Ermənistənə qarşı "vintləri xeyli sıxacaq". Və burada kifayət qədər həssas məqamlar var. Erməni yüksək məşinlarının Rusiya və Gürcüstan sərhəddindəki Verxiyi Lars gömrük məntəqəsindən keçidi ilə baş-

cəyi təqdirdə tətbiq olunacaq. Amma mən hesab edirəm ki, yuxarıda göstərilən sahələrdə bəzi "anlaşıl-mazlıqlar" tezliklə Ermənistənə harasında yaranacaq- bu, İrəvani ayaqda saxlamaq üçündür", - A.Ryabtsov vurğulayıb.

Belaruslu politoloq, siyasi elmlər namizədi Sergey Tomitsin fikrincə, Lukaşenkonun Ermənistənə mesajı nəzakətli xəbərdarlıq kimi oxunmalıdır.

"Düzünü desəm, artıq siyasi ənənə yaranıb- Lukaşenkonun bəyanatları ilə Paşinyanın davranışını qabaqlamaq. Düşünürəm ki, bu, təbii ki, səbəbsiz deyil. Ona görə yox ki, Belarus KTMT-də Rusyanın özündən sonra operativ hərbi eməliyyatlar keçirməyə hazır olan ikinci ölkədir, Lukaşenko heç vaxt boş

sonra növbəti söz Putinin özünə məxsusdur.

Hələlik Putin açıq-aydın bu birtərəfli debata girmək, belə desək, bu səviyyəyə enmək istəmir, görünür, Paşinyana oyun oynamaq imkanı verir. Qeyd edək ki, Belarus prezidenti artıq bir dəfə Paşinyanı Moskva ilə Bakını bir-birinə qarşı qoymaq, Bakı ilə İrəvan arasında münaqişədə KTMT-yə müdaxilə etmək, bununla da MDB-də Azərbaycanın Rusiyada ilə tərəfdəşli münasibətlərinin balansını pozmaq istəyəndə özüne getirib. O vaxt bu effekt verdi. Ümid edirəm ki, Paşinyan bu dəfə də Lukaşenkonun sözlərinə qulaq asacaq", - S.Tomits qeyd edib.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın inkişafı
Agentliyi

*Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın
Inkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə
"İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi"
istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb*

layıb, məsələn, Ermənistana qazın verilməsinədək çox sayıda təsir riçakları var. Rusiya istəsə, sadəcə olaraq Ermənistana gedən qaz kəmərini bağlaya bilər.

yere nəsə demədiyinə görə onun sözlərində hər zaman incəliklər var və onun müraciətlərini deşifre etmək, onu eşitmək lazımdır. Bu halda onun sözləri Paşinyanın məntiqinə çatmaq cəhd kimi deyil, "sühl yolu ilə" son xəbərdarlıq kimi qəbul edilməlidir.

Belarus prezidenti artıq Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin nümayəndələri səviyyəsində və hətta Rusiya Federasiyası Prezidentinin mətbuat katibi Peskov səviyyəsində olmadığına görə, o, KTMT-də Putindən sonra 2-ci şəxslər - onun müraciətləri ciddi və düzgün qiymətləndirilməlidir. Bu o deməkdir ki, Lukaşenkonadan

Bundan əlavə, unutmayaq ki, tekçə Moskvada yüz minlərlə erməni miqrant var və əgər Rusiya bu miqrantları geri göndərsə, Ermənistanda çox tez bir zamanda çoxminlik beşinci kolon peydə olabilər ki, bu da Paşinyanın hakimiyəti üçün tehlükə yaradacaq. Lakin yuxarıda qeyd olunanların hamısı çox güman ki, Paşinyan Moskva ilə dialoqdan tamamilə geri çəkilə-

1 mart
2024-cü il

Kişi müəllimlər niyə qeybə çəkilib?

EKSPERT AÇIQLADI

“İbette, kişi ve qadın müəllimlər arasında paritet olsa da-ha yaxşı olar. Rəsmi statistikadan da göründüyü kimi, bu gün ölkənin ümumtəhsil məktəblərin-də fəaliyyət göstərən müəllimlərin əksər hissəsinə qadınlar təşkil edir. Direktor vəzifəsində çalışan qadınların sayı belə heç də az deyil. Ancaq onlardan fərqli olaraq məktəblərdə çalışan kişi müəllim və direktorların sayı nəzərəcəpacaq dərəcədə azdır. İlden-ile onların sayında azalma müşahidə olunur. Nəzərə çarpacaq azalma öten əsrin 80-ci illərində müşahidə olunsa da, 90-ci illərdən etibarən bu proses daha geniş vüsət alıb”. Bu sözleri SIA-ya açıqlamasında təhsil eksperti Nadir İsrafilov deyib.

Onun sözlərinə görə, müəllim peşəsin-dən uzaq düşən kişilərlə bağlı müxtəlif versiyalar irəli sürülüb və bu günün özündə də irəli sürülməkdədir: “Təhsil naziri Emin Əmrullayev də məsələyə münasibet bildirib və deyib ki, təhsilde qadınların çox olması gələcəkdə problemlərə səbəb olacaq. Nazırın fikrincə, mütləq şəkildə kişi müəllimlərin sayını artırmaq lazımdır: “Biz məktəblerde kişi müəllimlərin çox olmasını istəyirik. Həsab edirəm ki, bu problemin aradan qaldırılması istiqamətində müvafiq tədbirlərin görülməsinə ciddi ehtiyac var”. Ədalet namına deyək ki, bu istiqamətdə müyyəyen addımlar atılıb və atılmaqdə davam edir”. Nadir İsrafilov sözlərinə belə davam edib: “Onu da xatırlatmaq yerinə düşər ki, Sovet döneninin son onilliklərində də məktəblərdə kişi müəllimlərin sayı o qədər də çox deyildi. Ancad, onların sayı indiki qədər da azlıq təşkil etmirdi. Bu gün ölkənin orta məktəblərinde fəaliyyət göstərən ibtidai sinif müəllimlərinin 99 faizini qadınlar təşkil edir. Kişi ibtidai sinif müəllimi demək olar ki, yoxdur. Ayrı-ayrı fənlər üzrə kişi müəllimlərin də sayı qadınla-ra nisbətən azdır.

Ölkə üzrə müəllimlərin böyük əksəriyyətinin qadınların təşkil etməsinin səbəblərin-dən biri onların müqəddəs peşə sayılan müəllimliyə daha çox maraq göstərməsidir. Qadının təbiətində tərbiye etmək, öyrətmək, məşğul olmaq xüsusiyəti var. Ona görə də xanımların böyük əksəriyyəti müəllimlik peşəsinə seçilir. Gəlin etiraf edək ki, qadın müəllimlərin çoxu bu peşəni müvəffəqiyyətlə yeri-nə yetirirlər. İkinci bir səbəb isə ailəde olan qız uşaqlarının valideynlər tərefindən müəllimlik peşəsinə yönəldilməsidir. Valideynlərin çoxu hesab edir ki, qadın üçün en gözəl peşə müəllimliyidir. Ona görə də onlar övladlarını daha çox bu peşəyə yönəldirlər.

Şagirdlərin xüsusiylə də oğlanların hem kişi hem də qadın müəllimlərin təsiri altında formalasması daha doğru olar. Ailədə də uşaq ata zabitəsi və ana mehbəbanlığı görür. Bu da onların kamil, məhsuliyyətli bir sözlə

əsil vətəndaş kimi formalaşmasına kömək edir. Ancaq məktəbdə bu tənasüb gözlənilmir. Elə məktəblər var ki, orada pedagoqoji kollektiv yalnız qadınlardan ibarətdir. Hətta idman dəslərin belə qadınlar keçir. Belə olan halda da burada təhsil alan şagirdlər ancaq qadınlarla ünsiyyətdə olur. Qarışılıqlı ünsiyyətdə onların özüne məxsus çılgınlığını, bəzi hallarda aqressiv münasibətini, əksər hallarda mehbəbanlığını görür. Bu da şagirdlərin tərbiyəsinə, məsuliyyətli insan kimi formalaşmasına müyyən qədər öz mənfi təsirini göstərir.

Bütün bu sadalanları nəzərə alaraq mütləq şəkildə məktəblərdə kişi müəllimlərin sayı artırılmalıdır. Qadınların geleceyimiz olan uşaqları yetişdirmek, tərbiyə etmek, formalaşdırmaq və hər bir gənci xalqa, cəmiyyətə təqdim etmek məqsədile müəllim peşəsinə seçməsi çox müsbət haldır. Ancaq uşaqların yüksək vətənpərvərlik ruhunda böyüdümləri üçün kişi müəllimlərə ehtiyac var.

Sosiooloqlar hesab edir ki, bu gün ölkədə kişilərin müəllimlik peşəsinə az maraq göstərməsinin en başlıca səbəbi eməkhaqqının aşağı olmasıdır: “Azərbaycan cəmiyyətində ailəni əsasən kişi saxlayır. Evə e-sas qazanc götəren, xərcləri qarsılayan da kişidir. Bu səbəbdən də pedagoqoji təhsili olan kişilərin çoxu müəllimliyi atib ailələrini saxlamak üçün başqa işlərde çalışırlar, bir coxları ən yaxşı haldə daha gəlirli fərdi fəaliyyət sahəsi olan repetitorluqla məşğul olur, digər bir qismi isə pedagoqoji fəaliyyətlərinə müxtəlif hərəkətlərindən davam etdirirlər.

Bu gün pedagoqoji təhsil verən universitet-lərin və kolleclərin kontingenti əsasən qızlardan formalasdığından, belə nəticə çıxarma-ğaya əsas yaranır ki, bu tendensiya hələ ki, yüksək xətlə davam etməkdədir. Baxmayaraq ki, son 10 ildə Azərbaycanda müəllimlərin orta aylıq əməkhaqqının məbleği 3 dəfə artıb. Nazirin de xüsusi olaraq vurğuladığı kimi, 2014-cü ildə müəllimlərin orta maaşı 267 manat olduğu halda, indi, sonuncu artımdan sonra bu məbləğ 790 manata yüksəlib. Daha 2-3 ildən sonra isə orta əmək haqqı 1000 manatı keçəcək. Bununla belə yenə də əksəriyyət tərefindən belə bir vəziyyətin yaranması müəllimin əmək haqqının aşağı olması ilə izah olunur. Belə çıxır ki, bu ya-naşmanın səhv olduğunu təsdiqləmək üçün dənə 2-3 il gözləməliyik...”.

Ayşən Veli

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşımı Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressinform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

ABUNƏCİLƏRİMİZİN XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı, təbrik və başsağılıqlarınızı dərc etməyə hazırlıq!

Ərəblər bu jestinə görə Ronaldonu cəzalandırdılar

Səudiyyə Ərəbistanının ”El Nassr“ komandasında çıxış edən portuqaliyalı ulduz futbolcu Krıştiano Ronaldo azarkeşlərə qarşı davranışına görə 1 oyundan cəza alıb. SiA xarici KİV-ə istinadən xəber verir ki, həmçinin Ronaldonun federasiyaya 10 min Səudiyyə Ərəbistanı riali (təxminən 83 min lira), ”El Şabab“ klubuna isə 20 min Səudiyyə Ərəbistanı riali (təxminən 166 min lira) cərimə ödəməsinə qərar verildiyi de bildirilib.

Qarşılaşmadan sonra argentinli ulduz futbolçu Lionel Messi üçün şəurlar səsləndirən rəqib koman-

Dollara tələbin artması davam edir

IQTISADÇI-EKSPERT DANIŞDI

“Son dövrlər dollara tələbin artması müşahidə olunur. Bu isə iqtisadi baxımdan idxlərin yüksəlməsi, eyni zamanda psixoloji olaraq tələbin artması ilə bağlıdır. Çünkü biz bazar da psixoloji olaraq tələbin yüksəlməsini də müşahidə edirik”. Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında millet vəkili, iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov deyib.

Deputat bildirib ki, son 3 hərəcadə 300 milyon dollarдан artıq satış olub: “Bu isə ondan xəber verir ki, dollara tələbin artması davam edir. Diger mühüm məqam isə qonşu ölkələrdə milli valyutaların məzənnəsinin dəyişməsinin psixoloji tərəfləridir. Çünkü region ölkələrində milli valyutaların dəyər itirməsini müşahidə etdik. Bu da neticə etibarilə birbaşa valyuta məzənnəsinə təsirlər göstərir. Valyuta məzənnəsinin necə dəyişməsi isə Mərkəzi Bankın mövqeyində asılı olacaq. Çünkü Azərbaycan üzən məzənnə rejimini keçmədiyi üçün milli valyutanın kursu birbaşa Mərkəzi Bankın mövqeyi ilə bağlıdır”.

Səbinə Hüseynli

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətname: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL

YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90

Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

Qəzet bazar və
bazar ertəsində
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 3200